

EMEK YAYINLARI

DEMBİR DERGİSİ

Derleyen
Özkan Günel _ Emine Aytül Erol

Editor
Emine Aytül Erol

Tasarım
Özkan Günel

SAYI-22
Ekim 2016

Hak

EMEK YAYINEVİ
İhsaniye Mah. 2. Er Sok. Agora Kapalı Pazar Alanı Sit.
No: 8 F Blk Z-152 Nilüfer/Bursa
Tel: 0(224) 241 03 22

info@emekyayinevi.com
www.emekyayinevi.com

©2016 Emek Yayınevi
Eserin tüm yayın hakları Emek Yayınevi'ne aittir.
Yazılı izin olmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Ücretsizdir, parayla satılmaz.

İçindekiler

EDİTÖRDEN

Ey Kamil'an, Ey Arif'an, Ey Aşık'an, Ey Derviş'an, Ey Sadık'an, Ey Muhib'ban.

Bu dergi Nam-ı Damperli, Halil İbrahim Bakı Hz'nin gönlünden, gönlümüze ettiği mana zevklerinin, yine O'nun hizmetiyle yeşerip zuhura gelişindeki anlatımları içermektedir. Dergimizin yirmi ikinci sayısının konusu, **Hak**... Cenab-ı Allah **Neml** suresi 79 ayeti kerimesinde,

Öyle ise Allah'a tevekkül et. Çünkü sen apaçık Hak üzere bulunuyorsun.

AYIN KONUSU

Hak...

Muhiddin-i Arabi Hz şöyle demektedir,

Hak Teâlâ varlığını yarattı ama bunu akıllar idrak edemedi. Anlamak için maddeyi geçip ötelere varan akıl gerektir. Haddi zatında, "**Hak varlığını yarattı**" demek; bütün suretler O'dur ve tek bir surete kayıtlamaz ama mana cihetiyle gerçektir ki her şeyi aciz hâle getiren bir haldir; bize gereken ise budur yani manadır.

AYIN RÖPORTAJI

Dembir:
Dergimizin Ekim ayının konusu "**Hak**". **Hakk**'ın kelime anlamı, varlığı hiç değişmeyen, hiç yok olmayan ve gerçek olandır. **Hak** kavramını biz nasıl anlamalıyız efendim?

Özkan Günal:

Hak, Cenab-ı Allah'ın ispata çıkışta aldığı isim olup, **Hakk**'ı anlayabilmek için Allah'ın ispata çıkışını anlamak gerekir. İspata çıkış görülür, bilinir hale gelir ki bizler bu hale yaratılma diyoruz. Enam suresi 101 ayeti kerimde bu gerçeklik,

HALLACI MANSUR

Tasavvuf tarihinin en çok anılan isimlerinden birisidir. İsmi Hüseyin bin Mansur, künyesi Ebû'l-Mugis'tir. 858 (H.244) yılında İran'ın Beyza şehrinde doğduğu rivayet edilmektedir. 919 (H.306) yılında ise idam olunarak şehit edildi.

Hüseyin bin Mansur'un büyük babası Mahamma adında bir Zerdüşt'i'dir. Buna, ana tarafından hazret-i Ebü Eyüp'ün neslinden geldiğini söyleyerek Ensari de denilmiştir. Tüster'de büyük velilerden Sehl bin Abdullah-ı Tüsteri hazretlerinin sohbetinde iki sene bulundu. Onun ruhlara hayat veren sohbetleri bereketiyle tasavvufa yöneldi. On sekiz yaşında Basra'ya gelerek, Amr bin Osman-ı Mekki'ye bağlandı. On sekiz ay da onun sohbetinde ve derslerinde bulundu. Her iki velinin yanında da nefsi ile büyük mücadele yaptı ve her isteğine sirt çevirdi. Nefsin istemediği, rağbet etmediği işlere sarıldı. Samimi ve bağıryanık bir aşık idi. Kendisini çok seven Ebü Yâküb-ı Aktâ' kızı ona verdi. Bundan sonra bir müddet daha Basra'da kaldı.

İmam Zeynel Abidin Efendimiz

İmam Zeynel Abidin Efendimiz on iki İmamlar silsilesinin dördüncüsüdür. Meşhur kavle göre Hicri 38. Yılın Şaban ayının beşinci günü Medine şehrinde doğmuştur. İmam Zeynel Abidin'in değerli babası İmam Hüseyin Efendimizdir. Değerli annesi ise Sasani padişahlarından Üçüncü Yezdgerd'in kızı Şehribanu'dur. Künyesi Ebu Muhammed, Ebu'l-Hasan'dır. Bazı lakapları ise Zeyn'ul-Abidin, Seyyid'ul-Abidin, Zeki, Emin, Zu's-Sefinat ve Zeynel Abidin'dir.

İmam Zeynel Abidin, hayatının on üç yılını babası İmam Hüseyin'in hizmetinde geçirmiştir. Hicretin 60. yılında Yezit için biat istenildiğinde babası ve akrabalarıyla birlikte Mekke'ye azimet ederek lanet Yezite biat etmekten kaçındılar. Nihayet hükümet memurlarının onları takip etmesi bir taraftan, Kufe halkının onları davet etmesi de bir taraftan o hazretin ailesinin Kufe'ye doğru hareket etmelerine sebep oldu ama Küfelilerin vefasızlığı ve lanet Yezit ordusunun saldırısı onların hareketini Kerebela topraklarında durdurdu. Muharrem ayının onuncu gününde İmam Hüseyin'in sevenlerini Yezit ordusu katletti.

MAKALE

Seyyid Pir Muhammed Nur'ul Arabi Hazretleri

RİSALEYİ NOKTA-TÜL-BEYAN Bismillahirrahmanirrahim

Sekizinci Bölüm.

Ey Talip! Bunda nitekim beyan ettikse, gerçeğe ermiş büyük veliler lisanından söyledik. Hak Teâlâ Hazretleri buyurur; Fussilet Suresi 53. ayet:

Ayetlerimizi afakta ve enfüste onlara göstereceğiz. O'nun Hak olduğu onlara açıkça belli olsun diye. Rabbinin her şeye şahit olması kâfi değil mi?

Mısri Niyazi Hz İrfan Sofraları

İkinci Sofra

Bismillahirrahmanirrahim.

Kur'an'ı Kerim'in Rahman suresi 19-20 ayetinde,

Acı ve tatlı sulu iki denizi birbirine kavuşmak üzere salvermiştir. Aralarında bir engel vardır; birbirinin sınırını aşamazlar.

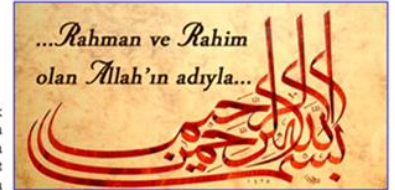
denilmektedir. Ayetin anlamı şudur. Tatlı denizi ve acı denizi salıverdi. Bunlar, karşılaşıyorlar, yaklaşıyorlar, yüzeyleri birbirine temas ediyor fakat aralarında birbirine geçmelerine mani bir bezah (açıklık) vardır. Bundan dolayı biri diğerine karşı olarak onun özelliğini bozmaz. Yani sınırlarını geçemez ve aralarındaki engeli boğmazlar.

KUR'ANI KERİMİN KENDİSİNİ ANLATIŞI

Hak...

Kitap Ehlinde çoğu, kendilerine Hak apaçık belli olduktan sonra, nefislerinin kuskançlığından dolayı, sizi imanınızdan döndürmek arzusunun duydular. Fakat Allah'ın emri gelinceye kadar onları bırakın ve ilmişeyin. Hiç şüphesiz Allah, her şeye güç yetirendir. (2109) Allah'ın kullarından, dilediğine kendi fazlından indirmesini kiskanarak ve Hakk'a başkaldırarak Allah'ın indirdiklerini tanımamakla, nefislerini ne kötü şeye karşılık sattılar. (290) Kendilerine apaçık belgeler geldiği ve elçisinin Hak olduğuna şahit oldukları halde, imanlarından sonra küfre sapan bir kavmi Allah nasıl hidayete erdirir? Allah, zulmeden bir kavmi hidayete erdirmez. (396)

ALINTI BÖLÜMÜ

Maneviyatın oluşabilmesi için, Maddeden fedakârlık yapmak gerekir. Aksi halde Hayalden öteye Gidilmez.

Aşkın meyi birikmiş gamzelerine her gülüşünde. Gülen yüzünü görmeye geldim. Kapalı gözlerim senden gerisine, sunduğun kadarmı içmeye geldim. İçip kana kana her yudumda sarhoş olup kendim den geçmeye geldim.

BİTİM

Değerli okuyucu,

Emek Yayınevi, Dembir dergisinin 2016 yılı dokuzuncu, toplam yirmi ikinci sayısını okuduğunuz için emeği geçenler olarak hepimize çok teşekkür ederiz. Umarız okuduklarınızın **Hakk**'a olan bakışınıza katkısı olmuştur.

Hak, Allah'ın ispata çıktığı yerde aldığı isim ve ispata çıkışı da yarattığıyla yaratılmışlığa çıkıp bilinip, şahit olunup, muhabbet edilirligi olduğundan yaratılmışlık Hakk'ın zahırlığıdır. Bu sebeple, bizler âlemde ne görüyorsak Hak'la, ne işitiyorsak Hak'la muhabetabz aslında. Olması mümkün olmayan ikilik zannı, Hakk'a bakarken sureti görüp Hakk'ı görmeyişimizden doğmaktadır. Halkiyet olan bizler, varlığımızın aslı olan Hak'tan gafil oluşumuzla tevhitin gafil olmuş oluyoruz. Hakk'ın varlığını yani görünürlüğünü sahiplenip "Ben" demekten yani kendimizde kendimizi görmekten geçmedikçe Hak'la muhabbet gerçekleşmeyecektir. Hakk'ın kulu olmak, Hak'la muhabbetle gerçekleşir ki bu muhabbet, varlıkta Hakk'ın kendisini muhabbet etme şekli olan tecellilerinde Hakk'a şahit olmayla mümkündür. Hak, varlığını var olmasızlığı kendisini ispat etmekte, bilinir kılınmaktadır. Varlığı Hak'la tevhit edildiği şahadette Hakk'ı varlıktan ayrı zannedip ötekileştirmek, zannımızla gerçeği örtmektir.

**Nam-ı Damperli,
Halil İbrahim Baki Hazretleri**

Âşıklık yolundaki tüm canlara selam olsun...

*Halil nazar eyle her an
Aşikârdır yüce sultan
Sırrullah'a şahit olan
Bizden size selam olsun*

***Gönlümüz, Gönüller sultanı, Melami Mürşid-i Kamil'i
Namı Damperli Halil İbrahim Baki Hz İle birlikte.***

EDİTÖRDEN

Ey Kamil'an, Ey Arif'an, Ey Aşık'an, Ey Derviş'an, Ey Sadık'an, Ey Muhib'ban.

Bu dergi Nam-ı Damperli, Halil İbrahim Baki Hz'nin gönlünden, gönlümüze ektiği mana zevklerinin, yine O'nun hizmetiyle yeşerip zuhura gelişindeki anlatımları içermektedir. Dergimizin yirmi ikinci sayısının konusu, **Hak**... Cenab-ı Allah Neml suresi 79 ayeti kerimesinde,

Öyle ise Allah'a tevekkül et. Çünkü sen apaçık Hak üzere bulunuyorsun.

demektedir. Tevekkül, her şeyi Allah'a bırakmaktır. Allah'a inanç taşıyan insan, bu inancın gereği olarak Tevekkül etmelidir. Cenabı Allah, Maide suresi 23 ayeti kerimede,

İmanınız varsa, Allah'a tevekkül ediniz!

diyerek, imanımızı tevekkül ederek kemale dönüştürmemizin yolunu göstermektedir. Bizler imanımızı kemale dönüştürdüğümüzde Allah'ın, imanını kabul edip, kendisinden razı olduğu kullardan oluruz. Bu gerçek, Ali İmran suresi 159 ayeti kerimede,

Allah, tevekkül edenleri sever.

diyerek beyan edilmektedir. Allah'ın tevekkül edeni sevmesi, tevhit gerçekliğinde tevekkül edenin Allah'ın Mürid esmasıyla ziynetlenmesindedir. Mürid esması, Allah'ın muradı anlamındadır ve Allah'ın muradı, bilinmekliğidir. Bu sebeple Mürid odur ki Cenab-ı Allah Müridiyle kendisini ispat ve muhabbet eder. Tevekkül eden Allah'ın Mürid esmasıyla ziynetlendiği için tevekkül, anlamı itibarıyla her şeyi Allah'a bırakmak olan mülkü sahibine teslim etmektir. Bu mülk varlığın kendisidir ve teslim etmek sahiplenmeyi terk etmektir. Bu zahirde de aynıdır. Bizim olmayanı sahiplenirsek, sahiplendiğimizi sahiplenmekten vaz geçmedikçe gerçek sahibine veremeyiz.

Ayetteki, ***“Çünkü sen apaçık Hak üzere bulunuyorsun”*** beyanı bize bu gerçeği anlatmaktadır. Evet, bizler Hak üzerine bulunuyoruz. Hak üzerine bulunmamız varlığımızın var oluşudur. Bizlerin bizliğimizle, sonradan dünyada yaşarken kendimizden ayrı bir eşyayı sahiplenişimiz değildir mülkü sahiplenmemiz. Mülkü sahiplenmek, kendimiz dediğimiz varlığın aslının Hak oluşunu sahiplenip Hakk'a ben demektir. Fiillerimiz, sıfatlarımız ve vücudumuz bütünlüğü olan Hakk'ın zahirliğiyle şahadet âleminde bulunmaktayız ki varlık Hakk'ın zuhurudur. Evet, Hak üzerine bulunuyoruz çünkü bizler dediğimiz Hakk'ın esma giyişidir. Hak, biz olarak zahire gelmeseydi biz olmayacağımız için biz ayrı Hak ayrı değildir. Her nerede, her ne işle, her ne surette ve isimle bulunuyor olursak olalım cümlesi Hakk'ın zuhurudur. Sahiplenişimiz benliğimizi sahiplenmekten çok daha ileride olan Hakk'ı sahiplenmektir. Hakk'ı sahiplendiğimiz için sahiplenişimiz şirk olmaktadır. İşte, şirkten geçip tevhide ermek için tevekkül olan, mülkü sahibine vermemiz gerekir ki bizimle tecellide olan Hakk'a, tecellisinde şahadet edebilelim.

Varlık, var oluşuyla Hak'tır ve Hak, var oluşun kendisidir. Bizim Hakk'ı sahiplenişimiz bu gerçeği değiştiremez, ancak zannımızla kendimizi perdelemiş olarak, yaratılış gayemizin dışında küfür üzerine sürdürülen hayatı yaşarız. İşte, Cenabı Hak, tevhit olan kendisine davet edişte insana, ***“Bize imanınız varsa tevekkül edin çünkü siz Bizim zahirliğimizsiniz ve Biz tevekkül edeni severiz yani tevhidimizle güzelleştirip ona kulum dediğimiz razı olduklarımızdan eyleriz”*** demektedir. Tevekkül etmek, kendi bilişlerimizden, şartlarımızdan, kavramlara yüklediğimiz anlamlardan ve isteklerimizden geçerek, nefsimizi sevmekten, bilmekten, nefse secde etmekten geçmekle, nispet fiilimizin, sıfatımızın ve vücudumuzun ifna olmasıdır. İfnanın seyri Hak ile Hak'ta Hakk'ı keşif şahadetidir. İnsanca yaşamak...

Aşk u niyazlarımla

**Yar ile pazar kuralım
Daim huzurda duralım
Can içre canan bulalım
Zahir olur Hakk'ın nuru**

**Aydınlansın içte özler
Seven sevdiğini gözler
Cemali olursa sözler
Zahir olur Hakk'ın nuru**

**Âşık olan didarına
Sadık olan mihmanına
Vasıl olur seyranına
Zahir olur Hakk'ın nuru**

**Kalkar aradan perdesi
Daim olur hem neşesi
Tevhit olur eğlencesi
Zahir olur Hakk'ın nuru**

**Rızayı teslim olunca
Hüsnüne mirat bulunca
Kalbi Beytullah olunca
Zahir olur Hakk'ın nuru**

**Halil'e sundu badeyi
Mamur eyledi viraneyi
Sırrıyla açtı haneyi
Zahir olur Hakk'ın nuru**

**İmam Hüseyin'i severiz candan
Aşkıyla yürürüz açtığı yoldan
Nefis için taviz olmaz imandan
Akan gözyaşları ispatımızdır.**

**Yılmadan yürüdü küfrün üstüne
Nasıl durulmalı iman üzere
Gösterdi Hüseyin girdik demine
Akan gözyaşları ispatımızdır.**

**İmam Hüseyin'in izindeyiz biz
Verdiğimiz ikrar üzerineyiz
Nefsi emmareden yüz çeviririz
Akan gözyaşları ispatımızdır.**

**İmam Hüseyin'dir gönüller şahı
Haliyle gösterdi Hak'ı batılı
Tutarız aşk ile daim yasını
Akan gözyaşları ispatımızdır.**

**Hüseyin yolunun sonu mutlaktır
Vardığımız mutlak şehit olmaktır
Fakirlik Halil'de ölüp doğmaktır
Akan gözyaşları ispatımızdır.**

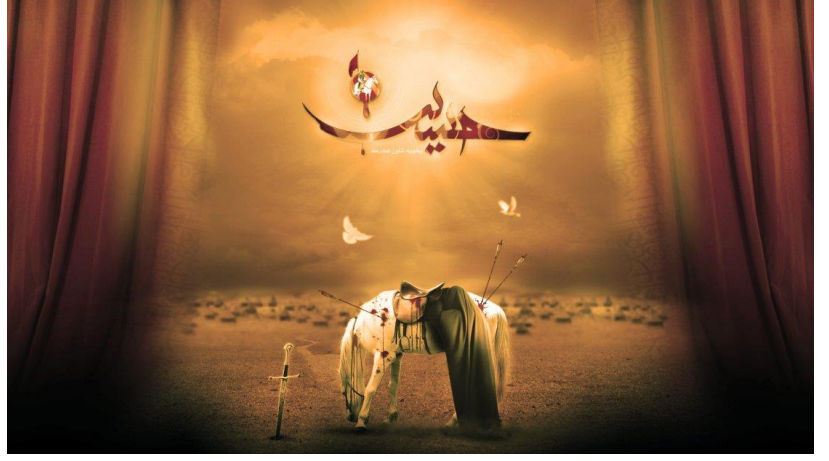
**İmam Hüseyin'e içten ağlamak
Yürüdüğü yolda Hak'la bulunmak
İmanın uğruna başını koymak
İbadettir bize ispatımızdır.**

AYIN KONUSU

Hak...

Muhiddin-i Arabî Hz şöyle demektedir,

“Hak Teâlâ varlığını yarattı ama bunu akıllar idrak edemedi. Anlamak için maddeyi geçip ötelere varan akıl gerektir. Haddi zatında, **“Hak varlığını yarattı”** demek; bütün suretler O’dur ve tek bir surete kayıtlanmaz ama mana cihetiyle gerçektir ki her şeyi aciz hâle getiren bir haldir; bize gereken ise budur yani manadır.

Akılların alamadığı önemli bir mesele de şudur ki her kim Hak Teâlâ hakkında bir kelâm etse, ona suret vermiş olur, o da Allah-ü Teâlâ'nın kendisidir, başkası değildir. Hak Teâlâ kulun anlayışına göre kalp aynasında yüz göstermiştir. Bu algılama ve düşüncede Hakk’ı elbette ki o kul yaratmadı; ancak, mutlak Hak Teâlâ kendi varlığını yaratmış oldu. Her şeyin haliki Allah’u Teâlâ’dır; ondan başka yaratıcı yoktur. O kulun inancında zuhur eden dahi Hakk’ın yarattığı cümlesindedir ki onları dahi Hak yaratmıştır ve Hak yaratmayla halkiyet giymiştir. *“Hak kendi varlığını yarattı.”* cümlesinin derin manalarından biri de budur.

Halk, caal, icad, sun ve tekvin kelimelerinin hepsi bir manaya delâlet eder. Halkın manası, yaratmak... Caal’in manası, kılmak. İcadın manası, var etmek. Sûn’un manası kudret eseri göstermek. Tekvin’in manası, görünmeyen şeyi meydana çıkarmaktır. Aynı mana taşısalar dahi hepsi aynı yola çıkar. Hepsinden gaye Hakk’ın zuhuru ve tecellisidir ve cümlesine verilecek mana ise şudur, **“Hak kendi varlığını yarattı.”**

Şöyle bir misal var. Bir kimse aynayı karşısına alır, kendini orada var eder, görür ve bilir. İnsanın aynada kendini bakıp görmesinde bir ayrı saflık vardır. Bu sebepten Hak Teâlâ bu âlemi ve Âdem’i yarattı ve bunları varlığına ayna kıldı. Şu mühimdir ki, âlem aynasında kendi aksini, Âdem aynasında ise, aynını görür ve seyrederek. Burada Âdem'den murat insandır. O âlemi ve Âdem'i yarattı, varlığına ayna kıldı; demekten murat ise, şudur. Zatını ayna suretinde izhar etti... Cemâlini o aynada zatına arz etti. Bu yüzden bakar oldu. Kendi güzelliğini görüp aşka düştü, hayran oldu, niyaza kapıldı. Diğer yüzden maşuk oldu, naz ve işveye girdi. Kendi hüsnünü yine kendine arz etti ve tecelli etti. Burada bakan, bakılan ve bakmak ve ayna, tek şeydir.

Gerçek varlık O, gerçek yokluk da O, yaratan da, yaratılan da O’dur. Her varlığın kendisidir. Sıfatları da var ve yok olan her varlığın sıfatlarıdır. Yüce Hak ve çirkin batıl O’dur. Bir defa olsun, meydana gelmesini aklın tasavvur edemeyeceği müstakil O, meydana gelmesi ve imkân dışılığı söz konusu olmayan mümkün O’dur. Mümin O, kâfir O’dur. Arşın altında secde eden melek O, cehennemde yanan şeytan O’dur. Gözyaşları dökerek teşbih eden abid O, günahlarıyla dillere destan olan kötü O’dur. Her

şeyin tarifi aynı zamanda Hakk’ın tarifidir. Yaratıkların ve eserlerin müsemmalarında sirayet etmiştir. Gören de, görülen de O’dur. Âlem onun suretidir. Alemin ruhu ve yöneticisi de O’dur. O büyük insandır. Varlık Hakk’ın zahiri (görüntüsü)’dür. Çünkü o zahirdir. Onların batını da O’dur. Çünkü batın O’dur. Evvel de O’dur. Çünkü bunlar yok iken O vardı. Ahir de O’dur. Çünkü bunlar ortaya çıktığı zaman Allah onların kendisiydi.”

İbn Arabi, Hak anlayışını belirterek şöyle devam ediyor, “O, ortaya çıkanların kendisidir. Ortaya çıktığı durumda gizli olanların da kendisidir.

Ortada başkasının gördüğü bir şey yoktur. Kendisinden batın olacak bir şey de yoktur. O kendisine zahir ve kendisinde Batın'dır. Varlık diye adlandırılan da odur. Görülen ve isimlendirilen başka varlıklar da odur. Hakk'ın, yaratıkların sıfatlarıyla ortaya çıkıp görüldüğünü görmüyor musun? Bunu kendisi belirtmiştir. Noksanlık ve kötülük sıfatlarıyla ortaya çıktığını kendisi ifade etmiştir. Yaratıklarında başından sonuna kadar Hakk'ın sıfatlarıyla ortaya çıktığını görmüyor musun? Yaratılanların sıfatları O'nun için Hak olduğu gibi, O'nun sıfatları da yaratılanlar için Hak'tır."

Seyyid Pir Muhammed Nurül Arabi Hz bu hakikatin beyanında şöyle demektedir,

"Varlıklar kar'a benzerler. Vücudu müstakilleri yoktur. Zira karın vücudu suyun vücududur. Başka vücut yoktur. Halk dahi böyledirler. Vücutları vücudu Hak'tır, müstakil vücutları yoktur yani hakikatte kar, suyun vücududur. Ancak su soğuk hava ile kar suretinde görünür. Su namı gizlenip kar namı zahir olur. Hakikatte varlık birdir. Halk olan şey cümlesi Hakk'ın zuhurudur. Her suretle görünür olup ol cilvelerle halk nam oldu. Hakikatte zat-ı ilahiyeden gayrı zat yoktur. Cümle halk namıyla olan kendi cilvesi ve zuhurudur. Kar ve su ahkâmı zahirede birbirlerinden ayırdır. Zira su ile taharet olur, kar ile olmaz. Hatta kardan gayrı su bulunmaz ise ve karı eritecek şey yok ise teyemmüm caizdir. Kar'ın vücudu teyemmüme mani olmaz. Lâkin suyun vücudu mani olur. Ve bundan malum oldu ki zahirede kara, müstakil varlık anlamı yüklemes zira karın vücud-u müstakili yoktur ki ona sudan ayrı varlık oluna... Velhasıl kar suyun mazharı ve sureti olduğu gibi halk dahi Hakk'ın mazharı ve cilvesidir."

Cenab-ı Allah'ın Hak esması, varlığı ve vücudu gerçek olan, hiç değişmeden daima sabit olarak duran anlamında zikredilir.

Zaman ve mekân, canlı-cansız her şey gibi "yaratılmış" birer kavramdır. Zaman ve mekânın hiç olmadığı bir anda yoktan bir madde âlemi yaratılmış ve bu âlem içinde zaman-mekân kavramları oluşmuştur. Bu noktada karşımıza zamanın ve mekânın olmadığı bir boyut çıkar. İnsanın sınırlı olduğu bu iki kavram, yaratılıştan önce bir zamansızlık ve mekânsızlıktaydı. İşte bizlerin asla dışına çıkamadığımız bu kavramları yaratan onların tamamen dışında olan Allah'tır ve yaratma Allah'ın Hak esmasıyla zahire gelmesidir. Allah zamandan ve mekândan münezzehtir ve dolayısıyla varlığı her zaman mevcuttur. Asla değişmez. Tek gerçek varlık O'dur, O'nun Zatı dışında her şey ancak O'nun "Ol" demesiyle var olmuştur. Allah'ın Zati dışında her şey ölümlüdür ve yok olucudur. Lokman suresi 30 ayeti kerimede,

İşte böyle, şüphesiz Allah, O, Hak olandır ve şüphesiz O'nun dışında taptıkları ise, batıldır. Şüphesiz Allah, Yücedir, büyüktür.

denilmektedir. Allah, Hak olandır yani yarattığı ile ispata çıkan, yaratılmışlıkla bilinir olandır. Bu sebeple

varlık Hakk'ın kendisidir ki varlığa Hak'tan ayrı varlık anlamı yüklemek ona tapınmak olur ki bu batıldır çünkü Hak varlığıyla zahir olduğu için var olan kendiliği olarak var değildir. Her nereye bakıyor olursak olalım Hakk'a bakıyoruz, her ne işitiyor olursak olalım Hakk'ı işitiyoruz, her neyi seviyor olursak olalım Hakk'ı seviyoruz aslı itibariyle çünkü "her" denilen varlık Allah'ın ispata çıkışı olduğundan Hakk'ın kendisidir. Hac suresi 6 ayeti kerimede,

Bu böyle. Çünkü Allah, Hakk'ın ta kendisidir. Şüphesiz O, ölüleri diriltir ve O, her şeye Hakk'ıyla kadirdir.

denilmektedir. Allah, Hakk'ın ta kendisidir çünkü Allah yaratandır ve yarattığıyla ispata çıkandır. Yaratılmışlık dediğimiz, Hakk'ın gören, işiten, dokunan, bilen ve seven olmasıyla birlikte, gözle görülür, kulakla işitilir, elle dokunulur, akılla bilinir, kalple sevilir hale gelmesidir. Kendimiz de dâhil enfüs ve afak, biz ve diğer denilen cümle varlıklar Allah'ın zuhurudur, Hak'tır. Şüphesiz ölüleri diriltir yani Allah, zatında batın olan kendiliğini yaratarak ispata çıkar ve her şeye Hakk'ıyla kâdirdir ki bu kâdirlik varlıkla yaşamsallık denilen Hakk'ın halkiyetiyle kendisini muhabbet edişidir ve her şey Hak ile vardır, Hak ile varlığı devamlıdır. Bakara suresi 255 ayeti kerimede,

Allah, kendisinden başka hiçbir ilâh olmayandır. Diridir, kayyumdur.

denilerek bu hakikat beyan edilmektedir. Kayyum O'dur ki, başlangıç, nihayet ve yeniden oluş gibi hallerden münezze ve ezelden ebede var olan Allah, bütün eşyanın ancak kendisi ile var olduğu Cenab-ı Hak'tır. Bütün mevcudatı batınından çıkarıp, her birisini sırrıyla var edip, kıyam ve beka verip, tecellisi eyliyor. Eğer Hak kendiliği ile zahir olmazsa hiçbir şey kendi başına var olamaz. Bütün mevcudat, vücutları ve kıyımları ve sıfatları cihetinde Hakk'a dayanıyorlar; kıyımları onunladır anlamında kullanılan kavramdır. Yaşam, her oluşumuyla Hakk'ın kendisini ispat ve ilan edişidir.

Enam suresi 73 ayeti kerimede,

Ve semaları ve arzı Hak ile yaratan O'dur. Ve "Ol" dediğinde olur. O'nun sözü Hak'tır, mülk O'nundur. O gün sura üfürülür. Bilineni ve bilinmeyeniyi bilen O'dur. Ve O, hüküm sahibidir, haberdar olandır.

denilmektedir. Şimdi, bizlerin Hakk'ı sahiplenerek kendimizi Hak'tan ayrı varlık olarak görmemiz, zandan ibaret bir görüş olduğundan hakikat yüzüyle kendimizde gördüğümüz Hak'tır çünkü Niyazi sultanın,

**İşit Niyazi'nin sözün bir nesne örtmez Hak yüzün
Hak'tan ayan bir nesne yok gözsüzlere pinhan imiş**

dediği gibi Hak'tan başka bir görünürlük yoktur. Kendimize bakınca gördüğümüz Hak, kendimizi işitince işittiğimiz Hak, kendimize dokununca dokunduğumuz Hak, kendimize konuşunca konuştuğumuz Hak olduğundan kendimiz dediğimiz, sadece benliği çıkartan zandır. İşte bu zan, bizim Hakk'ı sahiplenişimiz olduğundan sahiplenmeyi terk ederek zannın yok olması varlığın yok olması değildir. Bizler Hakk'ı, fiillerimizi, sıfatlarımızı ve vücudumuzu sahiplenerek zan perdesiyle örtüyoruz. Görüşümüz, bilişimiz perdeli olduğu için perdelenmiş oluyor. Bu sebeple,

Nispet fiilimiz kalktığında, yok olan fiil mi yoksa zan mı?

Nispet sıfatımız kalktığında, yok olan sıfat mı yoksa zan mı?

Nispet vücudumuz kalktığında, yok olan vücut mu yoksa zan mı?

İşte bunu idrak ettiğimizde Hakk'ı idrak etmeye başlayacağız. Yok olan zannımızdır. Fiili nispet edişimiz, sıfatı nispet edişimiz, vücudu nispet edişimiz kalktı lakin fiil, sıfat ve vücut yok olmadı.

Fiil, sıfat, vücut var olmaya devam ediyor. Biz, zandık ve zan yok olduğundan biz yok olduk ama daha evvelki anlayışımızda biz dediğimiz varlık yok olmadı o devam ediyor işini işlemeye ve görünmeye. İşte, o varlık zaten bizim olmayan Hakk'ın zahirligidir. Biz Hakk'ın zahirliginde var olan anlayışız ve varlığımızın var oluşunda hiçbir irademiz yok. Şimdi, kendimize bakarken aslında neye bakıyor muyuz? Evet, Hakk'a! Geldiğimiz boyutta "Hak zahir biz batın"

olduk. Hak nerede, nasıl zahir? Daha önce ben dediğimle zahirlik olan yani fiil, sıfat ve vücut olarak varlığı devam eden kendisinde. Bu sebeple bizler Hakk'ın zahirligi olarak var olan varlığı nispet ederek sahiplendiğimiz bize ait olmadığı için ikilik çıkartmış olduk. Şimdi ikiliğimiz tevhit oldu yani bizler varlığımızın aslına erdik, kendi zahirligimizde batın olduk. Bundan sonra "Hak batın, biz zahir" olacağız ki Hak nerede nasıl batın oldu, biz nerede nasıl zahir olduk? Hak kendi zahirliginde biz esması giyindiğinden biz Hakk'ın zahirliginde zahir olurken, Hak kendi zahirliginde batın oldu. Var olan ve varlığı Hakk'ın varlığı olduğu için daimi olan zahir varlıkta Hak biz olma sıfatıyla biz olarak bilinir hale geldi çünkü bilinmesiyle ve bilmesiyle gerçekleşen zahirlik gerçekleşti. İşte bu yüzden Hak'tan ayan bir nesne yoktur. Zahir ve batın dediğimiz sadece esmadır ki fark denilen halkın Hak'la zahirliginde bilinmeye başlayan Hakk'ın sıfatlarıdır. Her yaratılmışlık her birisi olarak Hakk'ın sıfatıdır ve bizler bu sıfatlara kesret dediğimiz için kesrette vahdet zevki halkta Hakk'ı seyirdir. Niyazi sultan bu gerçeklik için,

Her nazarda gördüğü Hak arifin her görüşte nice ihsan eylemiş

demektedir. Arif, kendi varlığında Hakk'a şahit olup kendi zahirliginde batın olup, Hak ile Hak'ta, Hakk'ı bilecek, görecek, keşfedecek olarak Hakk'ın halkiyetidir yani zahirde asla var olmayan, sadece idrak olarak Hak'la bulunan, birliği bozmayan ikilik denilen anlayıştır. Biz, Hakk'ın vücudunu, sıfatını ve fiilini giyinen Hakk'ın kendisini bilmekliyiz. İhsan eylemsi, Cemal seyridir çünkü cemal bir yüz değil cümle yüzlerdir ve cümle yüzler Hakk'ın O olma özeliğiyle görülür halidir. Niyazi sultan bu hususta,

Bunca evsaktan görünen bir cemal, bir cemali bunca elvan eylemiş

demektedir. Bakara suresi 42 ayeti kerimede bu hakikat,

Hakk'ı bâtl ile örtmeyin ve Hakk'ı gizlemeyin.

denilerek beyan edilmektedir. Hakk'ı batıl ile örtmek Hakk'ı nispet ederek Hakk'ın zahirligine "Ben" demektir çünkü bâtl, benliktir, şirkidir. Bakara suresi 147 ayeti kerime,

Hak, Rabbindendir. Bundan sonra sakın şüpheye düşenlerden olma!

diyerek, "Rabbin seni yaratmasıyla Hak olarak şahadet âlemine çıkmıştır ki sakın Hakk'ı nispet etme" demektedir. İşte bizler şahadet âlemi olan varlık âleminde Hakk'ın zahirliginde, Hakk'ı görecek, bilecek işitecek olan anlayış olarak bulunmak için var olduk lakin bu özelliklerle Hakk'ı nispet edip şirke düştük.

Hak bize kendisini bizde ispat, biz olarak ispat ederken biz bu ispatta kendimizi bildik. Ali İmran suresi 71 ayeti kerimede bu gerçeklik,

Ey kitap ehli! Niçin Hakk'ı bâtila karıştırıyor ve bile bile gerçeği gizliyorsunuz?

denilerek anlatılmaktadır. “Kendisine varlığın aslı, Allah'tan başka ilah olmadığı bildirilerek öğretilenler, neden Hakk'ı nispet ederek şirkinizde ısrarcı oluyorsunuz. Kendinizde gördüğünüz, şahit olmanız gereken Hak'tır. Hakk'ı gören görüşünüze ikilik karıştırıyorsunuz” uyarısı yapılmaktadır.

Vücudunun Hakk'ın vücudu, sıfatının Hakk'ın sıfatı, fiilinin Hakk'ın fiili olduğu gerçeğine erip Hakk'a kendisinde emin olup, kendisinde şahadet eden iman ehli olmaktır Hakk'ın zahirliğinde mevcut bulunan idrakin vazifesi. Bu gerçek, Maide suresi 83 ayeti kerimede,

Elçiye indirileni dinlediklerinde Hakk'tı tanıdıklarından dolayı gözlerinin yaşlarla dolup taşığını görürsün. Derler ki, "Rabbimiz inandık; öyleyse bizi şahitlerle birlikte yaz."

denilerek ifade edilmektedir. Elçiye indirilen varlıklarının hakikati bilgisini dinlediklerinde, kendilerinin Hakk'ın zahirliği olduğu gerçeğini anladılar. Zanlarıyla Hakk'ı perdeleyip bâtil üzerine yaşadıklarını görüp, nispetlerine tövbe ederek, Hakk'a şahitlerden oldular. Şahit oldukları Hak var olanın haricinde bir görünürlük olarak görülmeye başlamadı, Hak zaten var olanla görüldüğünden Hak gerçeğine erdiler. Araf suresi 181 ayeti kerimede,

Yarattıklarımızdan, Hakk'a yöneltip onunla adaleti kılan bir ümmet vardır.

denilmektedir. Adaleti kılmak, şirkten arınıp kendilerine bakıp Hakk'ı görenlerden olarak halkiyette Hakk'ı müşahede etmektir. İnsanın yaratılış gayesi doğrultusunda yaşamaya başlamasıyla Hakk'ı halkiyette keşiftir. Bu iman, Hakk'ın gerçekliğinin bildirilmesiyle, bildirilene doğru yapılan yokluk yolculuğu sonucunda Hak ile var olmakla mümkündür. İsra suresi 81 ayeti kerimede,

De ki, "Hak geldi, bâtil yok oldu. Hiç şüphesiz bâtil yok olucudur."

beyanıyla ifade edilmektedir. Hak, varlığın dışında ikinci bir varlık ya da varlık Hakk'ın dışında ikinci bir var değildir. Hak'tan söz ediyorsak varlıktan, varlıktan söz ediyorsak Hak'tan söz ediyoruzdur. Hak zahirliğinde kendiliği, batınlığında cümlesidir. Bu sebeple, Hak ve halk sadece isimdir ve aynıdır. Hadid suresi 3 ayeti kerimede bu gerçek şöyle ifade edilmektedir.

O, evveldir ve ahirdir, zahirdir ve bâtındır ve O, her şeyi en iyi bilendir.

Aşk u niyazlarımla.

**Yanmagımış Aşıkların nişânı
Yanalum Hak Mevlâ senün yoluna
Aşık yanmayınca bulmaz gülşeni
Yanalum Hak Mevlâ senün yoluna**

**Hudâyâ Mansûr'un dârına döndür
Mûsâ Peygamber'ün Tûr'ına döndür
Yidiler kırklarun birine döndür
Yanalum Hak Mevlâ senün yoluna**

**Destûr vir gönül gülden açalum
Gözümüzün yaşın yire saçalum
Dâim 'Ařkun řarâbından içelüm
Yanalum Hak Mevlâ senün yoluna**

**Kâ'inâtı yok iken uř var iden
Ařıklarun iřin âh u zâr iden
Âteř-i İbrâhim gülsitân iden
Yanalum Hak Mevlâ senün yoluna**

**Günâhum çok yüz karasım söyleme
Bizi nâr-ı cehenneme toylama
Lutf-ı dîdârından mahrûm eyleme
Yanalum Hak Mevlâ senün yoluna**

**Aşık Yunus eydür ciger yakalum
Gözümüzün yaşın yire dökælüm
Dünyâ neřvesinden eller çekælüm
Yanalum Hak Mevlâ senün yoluna**

AYIN RÖPORTAJI

Dembir:

Dergimizin Ekim ayının konusu “Hak”. Hakk’ın kelime anlamı, varlığı hiç değişmeyen, hiç yok olmayan ve gerçek olandır. Hak kavramını biz nasıl anlamalıyız efendim?

Özkan Günal:

Hak, Cenab-ı Allah’ın ispata çıkışta aldığı isim olup, Hakk’ı anlayabilmek için Allah’ın ispata çıkışını anlamak gerekir. İspata çıkış görülür, bilinir hale geliştir ki bizler bu hale yaratılma diyoruz. Enam suresi 101 ayeti kerimede bu gerçeklik,

Gökleri ve yeri bir örnek edinmeksizin yaratandır...

denilerek beyan edilmektedir. Bu sebeple Hakk’ı anlamak için varlığı anlamak gerekir ki gönüller sultanı Nam-ı Damperli Halil İbrahim Baki hazretleri bu hususta

“Kâinatın her zerresini sevmedikçe Hakk’ı sevmiş olamazsınız, her zerresine secde etmedikçe Hakk’a secde etmiş olamazsınız”

demektedir. Bu beyan bize yaratılmışlığın tümü olan her zerrenin Hakk’ın varlığı olduğunu göstermekle birlikte Hak ismini zikrederken bir bireyden değil bütünlükten söz ettiğimiz gerçeğini ispat eder. Karşımıza ispat kelimesi çıkmaktadır ki ispat olan yaratılmışlık Allah’ın kendisinden ayrı varlık olmayıp Allah’ın yarattığı ile şahadet âleminde kendisini bilinir kılmasıdır. Talak suresi 12 ayeti kerimede bu gerçeklik,

Allah, yedi göğü ve yerden de onların benzerini yarattı. Emir, bunların arasında durmadan iner; sizin gerçekten Allah’ın her şeye güç yetirdiğini ve gerçekten Allah’ın ilmiyle her şeyi kuşattığını bilmeniz, öğrenmeniz için.

denilerek ifade edilmektedir. Hakk’ın kelime anlamı olarak “Varlığı hiç değişmeyen” denilerek beyan edilmesi gerçekliği, varlık âleminde var oluşun yani zahire gelişin batındaki hali ile gerçekleşmesindedir. Cenabı Allah’ın zat-ı ilmiyesinde kendisini bildiği bilgi, hangi hal üzerineyse yaratılma denilen bilginin vücudlanması da o hal üzerine gerçekleşir. Örneğin, bizim ismimiz ve cismimiz Allah’ın kendisine ait, kendisini bildiği bilgi halinde iken de aynen şimdiki gibi olduğu için biz şimdiki gibiyiz. Batında ne idiysel zahirde de öyle olmaktayız. Bir şeyin varlık âleminde var olmaya başlaması sonradan değişmesi anlamında değil, bulunduğu hal iledir. Bu sebeple Hak, varlığı değişmeyen anlamında zikredilir. İbrahim suresi 19 ayeti kerimede bu gerçeklik,

Allah’ın, semaları ve yeryüzünü Hak ile yarattığını görmüyor musun? Eğer O, dilerse sizi yok eder ve yeni bir halk etme ile getirir.

denilerek beyan edilmektedir. Varlık Hakk’ın varlığıyla var olduğunda bizler bu varlığa halkiyet ismini verdiğimizden dolayı Hak veya halk derken iki farklı kavramın birlikteliğini aynı anda zikretmiş oluyoruz. Halk, Hak’tan ayrı kendiliği bulunan olgu değil, kendiliği Hak olandır. Şimdi, televizyon, buzdolabı, çamaşır makinesi, fırın, ütü, lamba, bulaşık makinesi gibi elektrikli aletler elektriğin hangi özelliğinin muhabbetçisi ise varlığı o özelliğin zahirliğidir. Bunlara halk diyebiliriz.

Buzdolabı soğutur, çamaşır makinesi yıkar, lamba aydınlatır, fırın pişirir, bizler muhatabı halk olanlar olarak buzdolabında soğutmayı, fırında pişirmeyi görürüz. Soğutan dolap, pişiren fırın zannederiz. Lakin buzdolabından soğutan da elektrik, fırından pişiren de elektriktir her ikisi de elektriğin muhabbetçisidirler yani varlıkları elektrikle mümkündür. Onlardan elektrik görüldüğünden, elektrik bilinip keşfedilmektedir. Bu örnekle baktığımızda tüm elektrikli aletler halk, elektrik Hak'tır. Bu örnekle baktığımızda Cenab-ı Allah'ın, Bakara suresi 115 ayeti kerimede,

Ve doğu da Allah'ındır batı da. Artık hangi tarafa dönerseniz dönün, Allah'ın Veçhi işte oradadır. Muhakkak ki Allah Vâsi'dir.

diyerek beyan ettiği Hak gerçekliğini görebilmekteyiz. Doğu ve batı olarak varlığın kendisinde cem ettiği her iki boyutu da görmekteyiz çünkü varlık iki boyutun birlikteliğiyle zahir olmaktadır. Tek taraflı kaldığı sürece noksandır. Bu boyutlardan birisi zahirliğindeki hal olurken ikincisi zahirin aslı olan kısımdır ki bu kısım varlık sebebi doğrultusunda sürdürülen işlevselliştir. Elektrikle çalışan bir eşyanın hem eşyalığı hem de üretilme sebebi doğrultusunda işlevselliği onun varlığıdır. Mesela, bir buzdolabı hem ebatları, rengi, kapağı, motoru, rafları gibi maddesellik boyutuna sahipken hem de soğutma işlevselliği boyutuyla bütünsel varlığı olandır. Nasıl ki buzdolabı maddesel olarak var ama soğutma işlevi yoksa noksandır, her şey böyledir. Doğu maddeselliği, batı işlevselliğidir. Şimdi, buzdolabı örneğiyle bakınca "Maddeselliği de işlevselliği de Allah'ındır." Ayetin devamında "Hangi tarafa dönersek Allah'ın veçhi oradadır" beyanı ise bize şu gerçeği vurgulamaktadır, hangi taraf sözü, elektrikle çalışan tüm aletleri işaret etmektedir. Lamba aydınlatır, fırın pişirir, çamaşır makinesi yıkar, ütü düzeltir gibi. Her birisi kendiliği olarak zahir ve batın birliktelik içindeyken varlıklarıyla muhabbet ederler. Lamba aydınlatmayı, fırın pişirmeyi, çamaşır makinesi yıkamayı, ütü düzeltmeyi muhabbet eder. Devamında "Allah'ın veçhi oradadır" sözü tüm bu muhabbetlerin yani varlığın Allah'ın muhabbeti yani Allah'ın varlığı olduğunu beyan eder. Dikkat edersek Allah'ın veçhleri demiyor, Allah'ın veçhi diyerek bir olandan söz ediliyor. Bu birlik, tüm elektrikli eşyaların elektrikle mümkün olduğundandır. Elektrik her zaman birdir. Buzdolabıyla, lambayla, çamaşır makinesiyle, ütüyle çoğalmaz. Hangi eşya hangi özelliği için üretildiyse o eşyadan o özelliğini muhabbet eder. Muhabbetler farklı ama muhabbet eden birdir. Farklılık özelliklerin farkından gelmektedir. Dolaptan soğutan da, fırından pişiren de, lambadan aydınlatan da elektriktir. İşte bu gerçeklik için ayet, "Muhakkak ki Allah Vâsidir" diye bitmektedir. Vâsi, kuşatan demek olup kuşatması varlığın kendisiyle mümkün olmasıdır. Lamba elektrik olmadan aydınlatamaz. Bu sebeple elektrik lambayı kuşatmıştır. Elektriğin aydınlatma özelliği olmasaydı lambanın ne zahir yani doğu, ne de batın yani batı boyutlarıyla oluşan varlığı olabilirdi.

İşte, Allah elektriğin kendiliği olan kendi öz varlığıdır. Bu elektrik her zaman vardır ve olacaktır. Hiçbir elektrikli araç olmadığında da vardı, şimdi elektrikli aletlerle muhabbet ederken de var, bir gün elektrikli aletler yok olduğunda da olmaya devam edecektir. Elektrik kendi özelliklerinin muhabbetçisi olarak elektrikle çalışan eşyalarla tecelli etmeye başladığında kendisini ispata çıkartmış olduğundan Hak esması aldı. Elektrikli eşyalar ise halk olmaktadır. Niyazi sultanın,

***Hakk'ı anlamak değil asan olan,
Adeta Hak böyle erkân eylemiş***

sözü bizlere şu gerçeği beyan etmektedir. Hakk'ı anlamak kolay değil çünkü Hak böyle erkân eylemiş yani Hak bireysel değil bütünsel olarak halk ile zahire gelir ve biz halk olarak Hakk'ı ancak yine halkiyetle bilebiliriz lakin halkiyet bizim tümünü bilebileceğimiz sınırlı varlık değil ömrümüz boyunca her an yeni bir şey keşfetsek bitiremeyeceğimiz sınırsızlıktır. Bizler, elektrikle çalışan aletlerin ne olduğunu ve o aletlerden elektriğin özelliklerini bilebildiğimiz kadarını biliriz.

Bizim bilmediğimiz ve henüz üretilmemiş sınırsız sayıda elektrikle çalışan aletler mevcuttur. Hepsini bilebilmemiz mümkün değildir çünkü ömrümüz yetmez. Bizlerin, şu an var olan ama bilmediğimiz bir sürü elektrikli alet mevcutken ve öldükten sonra da yeni yeni aletler üretilcekken nasıl elektriğin tümünü biliyoruz diyebiliriz. Bilmemiz mümkün müdür? Bu sebeple bilmek ve olmak Hakk'ı kendimiz gibi zannetmekten gelir. Hak bitmez bir muhabbetle kendisini anlatmaktadır ki bizler muhabbetle zahire gelene halk diyoruz. Cümle halk, Hakk'ın o olma özelliğiyle kendisini muhabbet edişi olduğundan ve varlığı zahir batın Hakk'ın varlığıyla var olduğundan aslında Hak ve halk birlikteliği Cenab-ı Allah'ın "Biz" hitabının ispatıdır. Hak, hiç değişmeyen ve varlığı daima geçerli olup varlığın da yokluğun da kendisiyle mümkün olduğudur. Bizler kendi halkiyetimizde Hakk'a şahit olduğumuzda Allah'tan başka ilah olmadığına şahit oluruz ve devamında Hak ile Hakk'ı muhabbet, seyir başlar. Hangi elektrikle çalışan alete baksak gördüğümüz elektrik olur, o aletle elektriğin bir özelliğini daha keşfetmiş yani elektriğin kendisini o olma özelliğiyle muhabbet edişini iştmiş oluruz. Halkiyette Hakk'ı bilip seyrederek keşfedene yani Hakk'a halkiyette muhatap olana Allah "Kulum" diyerek seslenmektedir. Hu...

Dembir:

Hız Niyazi bir beyitine, "Hakk'ı seven âşıkların eğlencesi tevhit olur

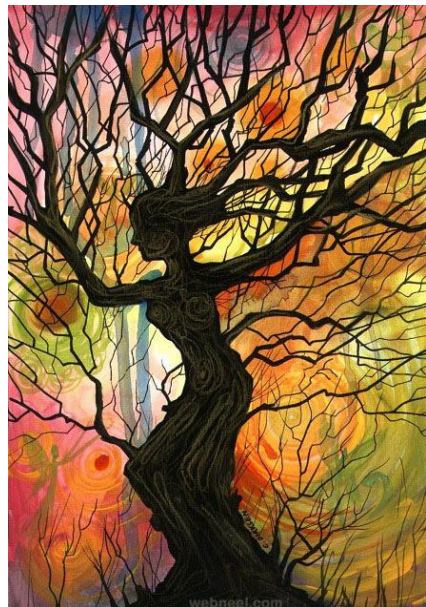
Aşk oduna yanıkların Eğlencesi tevhit olur" diye başlar. Hak nasıl sevilir efendim?

Özkan Günal:

Sevmek, sevginin gerçekliği üzerine olmakla değerine ulaşır. Sevginin gerçeğini yaşamak yerine kendimize göre anlamlar yükleyip o anlamlar üzerine bulunmak gerçekte sevmek olamaz. Bu sebeple sevgimizi kemale ulaştırmak için hak ettiği değeri vermek gerekir. Sevmek, zikretmek, hizmet etmek, güvenmek, samimi olmak, öncelik vermek ve bizim için en değerli olmasıyla gerçekleşen değerdir. İçerisinde bu değerler olmayan sevgi, sevgi değildir. Bakara suresi 165 ayeti kerimede Cenab-ı Allah,

İnsanlardan kimi de Allah'tan başka şeyleri O'na eş tutuyorlar da onları, Allah'ı sever gibi seviyorlar. Oysa iman edenlerin Allah sevgisi daha kuvvetlidir. O zulmedenler, azabı görecekları zaman bütün kuvvetin Allah'a ait olduğunu ve Allah'ın azabının gerçekten çok şiddetli bulunduğunu keşke anlasalardı.

diyerek bu gerçeği beyan etmektedir. Ayet bizlere, Allah'tan başka şeyleri Allah'a eş tutmanın sevmek olduğunu söylerken, Allah sevgisinin daha kuvvetli olduğuna yani asıl sevginin Allah'a duyulan sevgi olduğuna işaret edilmektedir. Şimdi sevmek, zikretmek, hizmet etmek, güvenmek, samimi olmak, öncelik vermek ve bizim için en değerli olması anlamında kullanıldığından ayet bize şöyle demektedir.

İnsanlardan kimi de Allah'tan başka şeyleri O'na eş tutuyorlar da onları zikrediyorlar, onlara hizmet ediyorlar, onlara samimiler ve onlara değer verip öncelikleri onlar olmaktadır oysa zikretmek, hizmet etmek, değer vermek, samimi olmak, güvenmek ve öncelik Allah'a olmalıdır çünkü Allah sevgisi, sevginin gerçeğidir.

Şimdi bakalım kendimize! Zikrettiğimiz ve önceliğimiz bizim için neyse sevdiğimiz o olduğundan zikrettiğimiz Hak değilse bizimkisi sevgi değildir. Dünyaya olan muhabbet, dünya sevgisi olduğundan bizde sevgi bulunmuyordur. Adiyat suresi 8 ayet bizlere,

Hiç şüphesiz o, dünya sevgisi sebebiyle kalbi çok katıdır.

diyerek bu gerçeği beyan etmektedir. Sevgi, kalbi yumuşatıp bizi Rahmaniyyet üzerine tutan değerdir ki ayet, dünya sevgisinin kalbi katılaştırdığını söyleyerek dünyaya duyulan sevginin sevgi olmadığını vurgulamaktadır. Hakk'a duyulan sevgi daimidir ama Hakk'a değil de gelip geçici olanlara duyulan sevgi, hem sevgi değildir hem de sevilen gibi sonludur. Sad suresi 32 ayette,

Dedi ki, “Mal ve mülk sevgisi beni Rabbimi anmaktan alıkoydu. Ta ki, o bir örtünün ardından kayboldu.”

denilerek bu gerçek ifade edilmektedir. Ayette, “Ta ki, o bir örtünün ardından kayboldu” denilmesinde iki anlam vardır. Birincisi, Hakk'a duyulması gereken daimi sevgi fani oluculara duyulan sevginin ardında kayboldu, ikincisi ise sevdiklerim fani olduğundan fanilik gerçekleşince yok oldu. Gelip geçicilere olan hizmetimiz, samimiyetimiz, zikrimiz kalbimizi katılaştırarak bizi kendi aslımızdan uzaklaştırır. Yunus Sultan bu hususta,

***Taş gönülde ne biter dilinde ağu tüter
Nice yumuşak söylese sözü savaşa benzer***

demektedir. Taş gönülde ne biter yani “Hakk'a duyulmayan sevgi kalbi katılaştırır da o kalp Hakk'a mekân olamaz. O kalbi taşıyanda şirk olur, zulüm olur, benlik olur ve sözleriyle yaşamı nefsanîyet üzerine kendisine eziyet etmekle gerçekleşir. Kendisini yaşamın merkezine koyduğundan her yaptığı egosunu besler” denilmektedir. Zikretmek, hizmet etmek, samimiyet, değer vermek ve öncelik yapmak özellikleri bizlerde bulunuyorsa, Hakk'a yönelmek ve bunlarla Hak üzerine Hakk'a muhataplık olan kulluk için bulunmaktadır. Sahip olduğumuz bir değeri olması gereken yerde kullanmıyorsak bu kendimizi değersizleştirmektir. Bu sebeple Yunus Sultan dizelerin devamında,

***Aynı hürs ol olmuştur nefesine ol kalmıştır
Kendine düşman olmuş yavuz yoldaşa benzer***

demektedir. Sevgi sevilene benzetir. Bizler, kendimize cahil olarak yaşarsak, halkiyetliğimizden gafilcesine kendimizi nefisten ibaret zannederek nefsimizi sevmeye başlarız ki nefis Hakk'a secdesi olmadığında değersizdir. Varlığın var oluşunun gayesi Hakk'a muhataplık olduğundan sevilmesi gereken Hak'tır. Niyazi sultan bu sebeple,

“Hakk'ı seven âşıkların eğlencesi tevhit olur”

demektedir. Hakk'ı sevenlerin yani Hak olan varlığının aslına ulaşanların, Hakk'ı zikreden, Hakk'a hizmet eden, Hakk'a samimiyet kuranların eğlencesi tevhit olur. Eğlencemizin tevhit olması, yaşantımızın tevhit üzerine sürdürülmeye başlamasıdır. Hakk'ın bize tecellisi olan Mürşid-i Kamil'e samimiyet, hizmet ve hakikat meydanına öncelik verip gözümüzü meydana, işitmemizi, meydana, zikrimizi meydana, aklımızı meydana tabi kılmaktır. Kendiliğimiz olan bilişlerimiz, şartlarımız doğrultusunda bulunmaktan geçip tevhit üzerine bulunmaya başlayıp devamlılığını muhafaza etmektir. Hakk'ın zikrinin devamlılığı, Hakk'ın muhabbetinin devamlılığıdır. Eğlencesi tevhit olan, yaşamda bildirilen üzerine bulunandır. Tevhit bizi kendi aslımıza ulaştıracak kutsal değerdir.

Kendi ikiliğimizin taşlaşmış kalbimizin yumuşamasıyla nispetlerimizden arınmak sonucu tevhit olmasıdır. Bu sebeple dizelerin devamında sultan,

“Aşk oduna yanıkların Eğlencesi tevhit olur”

diyerek, aşk ateşiyle yanmaktan bahseder. Taş kendisini eritecek derecede ateşte yanınca taşığından eriyip toz haline gelir ki bizler eriyip toz haline gelen taşta toprak demeye başlarız. Artık o taş değil üzerinde yaşam gerçekleşecek toprak olmuştur. Mevlana Hz bu hususta,

Saraylarda mermer olmaya özenme, toprak ol ki üzerinde güller yeşersin

demektedir. Taşlaşmış kalp aşk ateşiyle yanıp eriyince artık ona gönül demeye başlarız. O gönül ki tevhitte beslenip, tevhitte zevki sefa süren, tevhidin içinde tevhitte muhatapı Hak olarak muhabbet edeni Hak bildiğinden muhabbeti Hak'tan dinleyen âşıktır çünkü varlığı Hakk'a mekân gönül haline gelmiştir. Dünyalık olan gelip geçici hiçbir şey onun için değerli ve öncelikli değildir. O, dünyada dünyalıklara sahip olarak yaşarken surette sirete, esmada müsemmaya muhataptır. Hak ile Hakk'a kendiliksiz hizmet ederken Hakk'ı halkiyette seyir halindedir. Halkı severken Hakk'ı sevmeye başladığından sevgisi gerçek ve ispat bulduğundan sevgisi kemâlata ermiştir. Gördüğü Hak, işittiği hak, zikri Hak, keşfi Hak olmuştur. Âlem ona keşifhanedir ve her fiil, her sıfat, her vücut Hakk'ın bir özelliği olarak kendisini, Hak aşkının narında kalbini toprak eylemiş, eğlencesi tevhit olan aşığına muhabbettir. Niyazi sultan bu gerçeklik için başka bir dizesinde,

Her nazarda gördüğü Hak arifin, Her görüşte nice ihsan eylemiş

demektedir. İşte, Hakk'ı sevip, Hak aşkının narında varlığını gönül eyleyip, Arifliğe eren aşığın eğlencesinin tevhit oluşu, her nazarda fiiliyle, sıfatıyla ve vücuduyla Hakk'ı görüp her görüşte nice ihsan eylemesidir. Hakk'ı sevmek Hakk'a kulluk olunca, gerçek; nefse kulluk olunca, yalandır. Sevgi Hakk'ın kendisini sevmesiyle varlıkta tecelli eden Hakk'a ait değer olduğundan asla yalan olmaz ama bizler Hakk'a ait değeri Hak olmayanda kullanınca bizim sevgi dediğimiz yalan olur. Hu...

Dembir:

Cenabı Resulullah efendimiz “Beni gören Hakk'ı görür, Hakk'ı gören beni görür” buyurmuşlar. Bu söz ve Hallac-ı Mansur Hazretlerinin şehit edilmesine sebep olan “Ene Hak” kelamı arasında fark var mıdır efendim?

Özkan Günal:

Cenab-ı Resulullah Efendimiz Kutsi Hadisinde, Hakk'ın gerçekliğine dikkat çekmek için

Men reani fakat Real Hak. Beni gören ancak Hakk'ı görür

demiştir. Bu söz varlığın Hakk'ın zahirliği olduğuna işaret etmektedir. Sözü söyleyen dil değil, dil ile söyleyen Rabbin “Kulum” dediği, kendi varlığında Hakk'a şahit olarak halkiyette Hak'la muhatap olan idraktır. Dili gören, sözü işiten, sesin sahibini görüp işitmediği için sözü idrak edemez. Mansur Hz'nin,

Ene Hak, Ben Hakk'ım

beyanı da aynı tevhit gerçekliğini ifade etmektedir lakin “Beni gören ancak Hakk'ı görür” ile “Ben Hakk'ım” sözünün birbirinden farkı şudur,

“Ben Hakk’ım” Hakk’ın zahirliğine kendisinde şahit olarak Zat-ı Hak’ta batın olan, Zat-ı Hak’tan gayrısının kalmadığı, Kurb-u Ferayizde bulunan idrak boyutunda Varlıktan Hakk’ın kendisini beyan edişiyken, “Beni gören ancak Hakk’ı görür” sözü ise Hakk’ın zahirliğine kendisinde şahit olup Zat-ı Hak’la zahir olan, Zat-ı Hakk’ın halkiyet elbisesiyle şahadet aleminde “Kul” ismiyle Kurb-u Nevafil olan idrak boyutunda, kulun Hakk’ı beyan edişidir. “Ben Hakk’ım” Hakk’ın batınında cem hali ispatıyken, “Beni gören ancak Hakk’ı görür” Hakk’ın zahirinde cem hali ispatıdır. Şunu iyi anlamalıyız ki her iki söz de bir tevhidin zuhurudur ve Cenab-ı Resulullah efendimizde olmayan bir şeyin onun ümmeti olabilmiş Ehlullahta olması mümkün değildir bu sebeple eğer peygamber efendimiz “Beni gören ancak Hakk’ı görür” dememiş olsaydı Mansur Hz “Ene Hak” diyemezdi. Şimdi bir olan tevhidin farklı idrak boyutlarında söylenen gerçekliği görebilmek için tevhidin boyutlarını görebilmek gerekir.

Talip, kendiliği olarak mevcut halini oluşturan anlayışıyla hakikat meydanına geldiğinde kendi hakikatinden gafil olarak, kendisine müstakil varlık anlamı yüklemiş olarak ikiliğiyle bulunmaktadır. Kendisini zikrettiği için var gördüğü benlik şirkinden arınma yolculuğu başlar ki buna fenafillah denilmektedir. Araf suresi 205 ayeti kerimenin,

Sabah ve akşamları içinden yalvararak, gizlice ve kendin işitecek kadar bir sesle, her nefes Rabbini zikret. Gafillerden olma!

emri gereğince talip kendisine telkin edildiği şekilde Allah’ı zikretmeye başlayarak kendisini değil Allah’ı var görmeye yönelir. Talibe, yaratılmışlık âleminin bütününden Allah’ın kendisini zikrettiği yani varlığın Allah’a ait olduğu bildirilir. Talip kendisini değil Allah’ı zikir ve bütünden Allah’ın kendisini zikrettiğini tefekkür ederek idrak kapılarını tevhit gerçekliğine açtığı anda, Allah’ın bütünden kendisini nasıl zikrettiği yani bütünün nasıl Allah’ın varlığı olduğu ve nasıl kendisinin olmayan varlığı sahiplenerek şirk ederek tevhidî zannıyla perdelediği idrakine sunulmaya başlar. Varlık, bir işi yapabilmek, sıfatlanabilmek ve vücutlanmak olduğundan tevhit gerçekliğinde talibe, Saffat suresi 96 ayeti kerimede,

Sizi de, yaptığımız şeyleri de Allah yarattı.

denilerek sunulan işleri yapanın Allah olduğu gerçeği, Bakara suresi 255 ayeti kerimede,

Allah, kendisinden başka hiçbir ilâh olmayandır. Diridir, kayyumdur.

denilerek sıfatlanan ve sıfatlarıyla zahir olanın Allah olduğu gerçeği, İsra suresi 60 ayeti kerimede,

Ya Muhammed, biz sana dedik, şu vakit an ki muhakkak senin Rabbin insanları zattıyla kaplamıştır, onların vücutları yoktur.

denilerek vücutlananın Allah olduğu gerçeği bildirilir. Talip, fena meratiplerinde sahiplenmeyi terk eder. Sahiplendiğini terk etmek değil, sahiplenmeyi terk söz konusudur çünkü sahiplendiğimiz zaten tevhit üzerine Hakk’ın zahirliği olduğundan terki söz konusu değildir. Bizler zahirlikte bulunan anlayışsız ve bu anlayış varlığı sahiplendiğimiz için varlıkta kendimizi görüyorsak şirk, sahiplenmeyi terk ederek varlıkta Hakk’ı görüyorsak tevhitir. Son bulan yani ölmezden evvel ölen zandan oluşan anlayıştır, varlık değildir. Talip, fiillerini, sıfatlarını ve vücudunu sahiplenmeyi terk ettiğinde geriye Zat-ı Hak kalır ki zaten var olan Zat-ı Hak’tan gayrısı değildir.

Fiil, sıfat ve vücut Zat-ı Hakk'ın varlığı olduğundan varlık devamlıdır ve işte, nispetten arınmış, müstakillik anlayışının kalmadığı varlıkta Hak zahire gelmiştir. Talip kendiliği olarak Zat-ı Hak'ta yok olmuştur yani geri kalan ve daha önce talibin sahiplendiği varlıkta, talip dediğimiz sadece bir anlayış olduğundan ve anlayış ikilik zannıyla oluştuğundan talip dediğimiz anlayış kalmadı. İşte o varlıkta Hakk'ın zahirliği yani Hakk'ın gerçekliği ispat oldu. İşte o andan itibaren Ali İmran suresi 18 ayeti kerimede,

Allah, şahadet etti, muhakkak ki O'ndan başka ilâh yoktur. Melekler ve ilim sahipleri de adaletle şahit oldular ki, O'ndan başka ilâh yoktur, O Aziz'dir, Hâkim'dir.

denildiği gibi talip Hakk'a kendi zahirliğinde şahit olup Hakk'ın batınındaki cem haline gark oldu ve vardan işini işleyen, gören, duyan, konuşan, dileyen, ve vücutlanan Hak olduğundan tevhidin bu boyutunda konuşan Hakk'ın kendisi olduğu için dilden imanın ispatı olarak “Ben Hakk'ım” çıkar ki söyleyen Hak'tır. Halkın zahirliği Hak, Hakk'ın batını halk tevhitliğidir. Talip, Allah'ın kendisini bütünden, fiiliyle, sıfatıyla, vücuduyla zikrettiği gerçekliğinde zikrin tecellisine ermiş olur da talipten geriye hiçbir şey kalmaz. Hasan Fehmi Hz bu gerçekliği,

*Zata erince iman mat olur, cümle kayıtlardan anda katlolur
Dilimizde ancak esma yâd olur, efal Allah'ındır yoktur gayrımız
Sıfatullah oldu bizim ayımız*

*Cemi meratiple zahir olur Hak, hicap gider gün zahir olur mutlak
Mansur meydanıdır nutku ene Hak, vücut vücutullah yoktur gayrımız
Cemalullah oldu bizim ayımız*

dizelerinde beyan etmiştir. İşte Mansur Hz'nin “Ben Hakk'ım” beyanı tevhidin, Hakk'ın zahir Halkın batın olduğu boyutunda dile gelen Hak sözüdür. Talip devamında Kurb-u Ferayizden, Kurb-u Nevafil olan Hakk'ın batın halkın zahir olduğu yani Hakk'ın halkta batın iken halkın Hak'ta zahir olduğu, Hakk'ın halkiyet elbisesiyle kulluğa çıktığı tevhit boyutuna çıkar. Zat-ı Hak'ta batın olan mümin kul, bu boyutta Hakk'ın sıfatını giyinmiş olarak, Bakara suresi 115 ayeti kerimede,

Ve doğu da Allah'ındır batı da. Artık hangi tarafa dönerseniz dönün, Allah'ın Veçhi işte oradadır. Muhakkak ki Allah Vâsi'dir.

denilerek belirtilen, Hak'la Hakk'ı gören, işiten, zikreden, seven, bilen, tefekkür eden, keşfeden kul olarak, birliği bozmayan ikilik anlayışında acziyet içerisinde bulunmaya başlar. Kendisi, geldiği kullukta

artık meydana gelmezden evvelki ikilik anlayışıyla değil kesrette vahdet zevkiyle bulunur ki bu zevk kesret olan varlıkta kendisine müstakillik vermeden kendiliğinde Hak'la muhabbet edilen zevktir. Kesret kendi halkiyeti, vahdet kendi tevhitliğidir. İşte burada “Beni gören ancak Hakk'ı görür” sözü beyana gelir ki ben, ikilik olan benlik değil tevhit olan Allah'ın kendisini bilmekliğinin zahirliğidir. Sözün sahibine Cenab-ı Allah, “İnsan ve kulum” diyerek seslenmektedir.

Her iki söz de, bir olan tevhitlikten zuhura gelmiş Hakk'ın beyanıdır. Hak ve halk Allah'ın iki farklı esmasıdır ve birdir. Allah'ın ispata çıkışı olan bilinirliğinde bilinen ve bilen yönüyle zuhur edişinde, Halk da desek, Hak da desek Hak demiş oluruz. Niyazi sultan bu tevhitliğin beyanında şu dizeleriyle dile gelmiştir. Hu...

***“Hak yüzü insan yüzünden görünür
Zat-ı Rahman şeklin insan eylemiş”***

Dembir:

Hak ve Bâtil imanî değerler için kullanılan iki zıt tanımlamadır. Bir şey Hak ise değerli ve olması gereken, bâtil ise olmaması gereken ve imanı zedeleyendir. Bir şeyin Hak mı, Bâtil mi olduğunu nasıl anlarız efendim?

Özkan Günal:

Hak, tevhitlik olarak zikredilirken bâtil, ikilik olarak zikredilmektedir. Her ikisini de bilmek, Hak ve bâtil aralarındaki zıtlığı bilmekle mümkündür. İnsan her ikisinin cemi olduğundan Hakk'ı da bâtili da bünyesinde taşımaktadır. Bu sebeple bâtili terk edip Hakk'a yönelince kendi ikiliği tevhit olabilmektedir. Rum suresi 8 ayeti kerimede,

Kendi nefisleri konusunda düşünmüyorlar mı? Allah, gökleri, yeri ve bu ikisi arasında olanları ancak Hak ile ve belirlenmiş bir süre olarak yaratmıştır. Gerçekten, insanlardan çoğu Rablerine kavuşmayı inkâr ediyorlar.

denilerek bu gerçek beyan edilmektedir. Nefis şehadet âleminde, zahiri ve bâtınıyla bütünlük oluşturan varlığın kendisidir. İnsan kendisini nefisten ibaret zannederek yaşıyorsa o zaman yaşamı ikilik yani bâtil üzerine gerçekleşiyordur. Dünyadaki bulunuş hali Hakk'ın zahirliği iken, Hakk'ın zahirliği olan kendisinde nefisini varlığın aslı zannedip nefisine kulluk yapmak bâtili yaşamaktır. Ayet, nefislerimiz konusunda düşünmeyi emrediyor.

Nefsimiz, kendiliği olarak varlığın gerçekliğinden kopuk ayrı bir varlık mı, yoksa varlığı kendiliği olmadan mümkün olan mı?

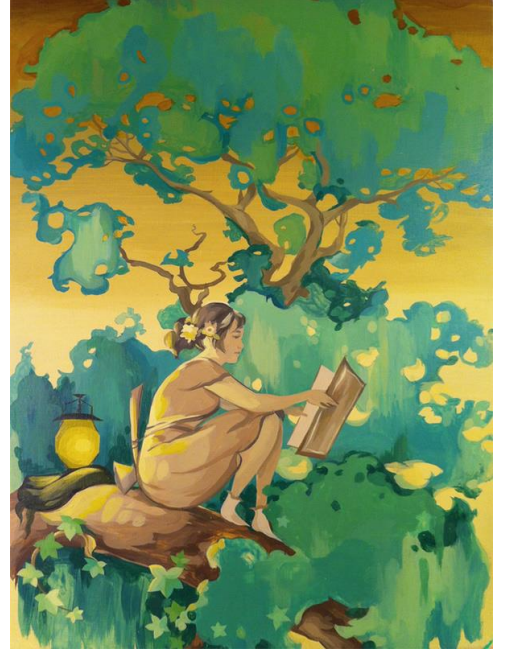
İşte bu soruyu düşünmek gerekiyor. Nefsaniyet pazarı da olan dünyada hiçbir katkımız ve irademiz olmadan hazır bulup sahiplendiğimiz ve sahiplenerek varlık anlamı yüklediğimiz kendimizi, kendi irade ve kudretimizle, kendi seçimlerimizle biz mi var ettik? Nefis denilen varlığın bütünlüğünü yani sen senliğini, ben benliğini hazır bulmadık mı? Hazır bulduk ve kullanıyoruz nefis sahibi olduğumuz için. Yaşam, Hakk'ı bilmek ve şahit olup, Hakk'ı seyir için sahip olduğumuz donanımı nefsin isteklerini tatmin için kullanmak değil, Hakk'a kul olmak içindir. Nefis, insanda bulunurken, başka hiçbir yaratılmışta olmayan değerdir ruha dönüşmüşse. İnsan dışında nefis sahibi olan var mı yani kendisini

bilen, yücelten, seven, zikreden, ilahlaştıran var mı? Hayır, yok ama olmayanlarda aynı anda bir şey daha yoktur ki o da Hakk'ı bilmeklik, Hakk'ı sevmeklik, Hakk'ı zikretmeklik, Hakk'ı keşfetmeklik, Hakk'a muhataplık sorumluluğu.

İşte nefis, varlığın bütünlüğü ve varlığın gayesi Hakk'a muhataplık olduğundan, emanet olan nefis sahibiyiz. Nefis sahibi olduğumuz için üzerimizde taşıdığımız Hakk'a ait değerler ile kendimizi nefisten, yaşamı nefsin ihtiyaçlığının getirisi olan isteklerini tatminden ibaret zannediyoruz.

Yüzümüz Hakk'a dönük olsun diye varken, biz o yüzü Hak'tan çevirmişiz. Hakk'ın kendisini, bizimle bize muhabbet edişinde nefsimizi işitiyoruz da ikilik halinde yaşıyoruz. Oysa Cenab-ı Allah ayetin devamında varlığı Hak üzerine yarattığını ve yaratılanın fani olduğunu beyan etmektedir. Evet, bizler Allah'ın yaratılmışlıkta ispata çıkışı olarak Hak üzerineyiz yani varlığımız Hakk'ın zahirliği lakin varlığın maddesel boyutunda fanilik vardır. Hak ile var oluşumuz buzun suyla, balığın denizle var oluşu gibidir. Buz, inkârı mümkün olmayacak gerçeklikle, suyun varlığıyla var olmaktadır. İsmi ve cismi sudan farklı oluşu varlığının suyla mümkün olduğu gerçeğini perdeleyemez. Buzun kendi aslına cehaleti kendisine perde olur da o kendisini sudan ayrı varlık zannederek benlik iddiasında bulunur. İşte bu hali bâtil üzerine olan haldir ki o buz her işte, her sıfatta ve vücudunda suyu muhabbetinde değil kendisini görür. Su o buza kendisini buzun kendiliği olarak muhabbetindedir lakin buz bu muhabbetinde kendisi zannettiği zannını işitir. Biz de Hakk'ın zahirliği olarak Hak ile var olan varlığımız ama Hakk'a bakıp kendimizi görüyoruz, Hak duyup kendimizi işitiyoruz. Bir gün dünya yaşamı son bulduğunda varlık sahibi olmadığımızı anlayacağız ama Hak üzerine olmak dünyada yaşarken gerçekleşmelidir. Sad suresi 27 ayeti kerimede,

Gökyüzünü, arzı ve ikisi arasındaki şeyleri bâtil yaratmadık. Bu, inkâr edenlerin zannıdır.

denilerek işaret edildiği gibi, tevhit idrakinden uzak, Hakk'ı zannıyla perdeleyen ikilik anlayışındaki kişi, yaşamın merkezine nefsini koyduğundan her işi ve sözü nefsinden yana olduğundan nefsin emmare boyutuna düşürür de emmarede olan nefsin zulmünün sebebi olan zulmanî sıfatlar üzerine yaşamaya başlar. Onda, bencillik, ego, kibir ve diğer esfel vasıflar bulunur. Kendisine ve etrafına eziyet içinde sürdürülen yaşam tecellidedir. Hakk'ı inkâr ederek ilan ettiği ilahlığını ispat içinde şirk ehli olur. Enam suresi 5 ayeti kerimede,

Kendilerine hak gelince, onu yalanladılar; fakat alaya aldıklarının haberleri onlara gelecektir.

denilerek bu gerçek beyan edilir. Onlar, nefsin tatminliği için yalan, hile, çalma, sahiplenme ve gasp etmeyi olması gereken zanneder. Yaptıkları Hakk'ın rızası olmadık işlerdir. İnançları, ibadetleri dahi olsa Hakk'a ait bu değerleri benlikleri için kullanarak Hakk'a küfretmiş olurlar. Dış görünüşünde iman üzerine görürsün de aslında onlar kibirlerine yenik düşmüş bâtil ehlidirler. Onlar nefislerini emmare boyutuna düşürmüş olduklarından nefislerinin dediğini yapan zavallılardır. Araf suresi 30 ayeti kerimede bu hakikat,

Kimine hidayet verdi, kimi de sapıklığı hak etti. Çünkü bunlar, Allah'ı bırakıp şeytanları veli edinmişlerdi. Ve gerçekten onları doğru yolda saymaktadırlar.

denilerek açıklanmaktadır. Tevhit idrakiyle zinetlenmiş olan Hak üzerine bulunan kişi ise kendisine kul denilen haline gelmiş olduğundan onun görüşü, işitişi, sevişi, fikri, bilişi her an Hak üzerindedir çünkü o huzuru Hak'ta bulunmak olan edep üzerindedir. Araf suresi 181 ayeti kerimede,

Yarattıklarımızdan, Hakk'a yöneltip ileten ve onunla adaleti kılan bir ümmet vardır.

denilerek işaret edilenlerdir.

Nefisleri yani bâtil üzerine yaşamayı terk edip, nefislerini değil Hakk'ı zikrederek Hakk'ın istediği gibi edep, erkân ve ahlak üzerine bulunup, zulmaniyeti Rahmaniyyete çevirerek Hakk'a yönelmiş, Hakk'ın zahirliği olan kendiliklerinde Hakk'ı görenler, işitenler, yaratılış gayesi doğrultusuna dönenlerdir onlar. Onlar, tevhidi tahsil edip ilmi hale çevirenlerdir ve onlar kendi ikiliklerini tevhit ettikleri için ikilikten arınmış olan kesrette vahdeti yaşayanlardır. Yaşamları hak üzerine ibadet haline gelenlerdir. İsrâ suresi 81 ayeti kerimede,

Hak geldi, bâtil yok oldu. Hiç şüphesiz bâtil yok olucudur.

denilerek ifade edilen, Hakk'a ulaşp bâtili yani kendi benliklerini Hak'ta yok edenlerdir. Onlara bakanlar Hakk'ın güzelliğini görüp o güzelliği talep ederler. Hz Peygamber efendimiz bu hususta,

Size bakanlar Müslüman olmak istemiyorsa siz henüz iman etmemişsinizdir.

demektedir. İşte bâtil ehli Müslüman olduğunu söyler ama onlara bakanlar onlarda kendi mevcut hallerini gördüklerinden farkın sadece isimden ibaret olduğunu düşünürler de onlarda imanın güzelliğini göremezler. Oysa Hak ehline bakan onlarda imanın ruha dokunan güzelliğini gördüklerinden onlar gibi olmak isterler. Onlar, Neml suresi 79 ayeti kerimede,

Sen, artık Allah'a tevekkül et; çünkü sen apaçık olan Hak üzerindesin

denilerek işaret edilen, tevekkül olan iradesini Hakk'ın iradesine tabi kılmış iman ehlidirler. Bâtil ehli baktığı cemalde suret gören, Hak ehli baktığı cemalde cemal seyredendir. Kıyame suresi 22-23 ayetinde,

Yüzler vardır ki, o gün ışıl ışıl parıldayacaktır. Onlar Rablerine bakarlar.

denilerek bu gerçek beyan edilir. Cenab-ı Resulullah efendimiz bu hakikat için şöyle demektedir. Hu...

Gökteki şu ayı nasıl net görüyorsanız, siz müminler Rabbinizi, böyle açıkça göreceksiniz.

HALLACI MANSUR

Tasavvuf tarihinin en çok anılan isimlerinden birisidir. İsmi Hüseyin bin Mansur, künyesi Ebû'l-Mugis'tir. 858 (H.244) yılında İran'ın Beyza şehrinde doğduğu rivayet edilmektedir. 919 (H.306) yılında ise idam olunarak şehit edildi.

Hüseyin bin Mansur'un büyük babası Mahamma adında bir Zerdüşti'dir. Buna, ana tarafından hazret-i Ebû Eyüp'un neslinden geldiğini söyleyerek Ensari de denilmiştir. Tüster'de büyük velilerden Sehl bin Abdullah-ı Tüsterî hazretlerinin sohbetinde iki sene bulundu. Onun ruhlara hayat veren sohbetleri bereketiyle tasavvufa yöneldi. On sekiz yaşında Basra'ya gelerek, Amr bin Osman-ı Mekkî'ye bağlandı. On sekiz ay da onun sohbetinde ve derslerinde bulundu. Her iki velinin yanında da nefsi ile büyük mücadele yaptı ve her isteğine sırt çevirdi. Nefsin istemediği, rağbet etmediği işlere sarıldı. Samimi ve bağı yanık bir âşık idi. Kendisini çok seven Ebû Yâkûb-ı Aktâ' kızını ona verdi. Bundan sonra bir müddet daha Basra'da kaldı.

Hüseyin bin Mansur'a Hallaç denilmesine şu olay sebep olmuştur. Bir gün o, dostu olan bir hallacın dükkânına girdi. Bir işinin görülebilmesi için onun tavassutunu rica etti. Fakat hallacın gittiği yerden dönüşü biraz uzun sürdü. Geldiğinde; *"Ya Hüseyin! Gördün mü başımıza gelenleri. Senin için bugün kendi işimden oldum."* diye söylendi. Hüseyin bin Mansur onun endişeli hâline bakarak tatlı tatlı gülümsedi ve *"Üzülme senin işini de biz hallederiz."* dedikten sonra parmaklarını pamuk yığınlarına doğru uzatıverdi. O anda henüz atılmamış pamuk yığınları harekete geçti. Kaşla göz arasında, tel tel saf pamuk bir tarafa, kirli ve süprüntü kısmı ise diğer tarafa ayrıldı. Hallacın gözleri fal taşı gibi açılmış şaşkınlıktan sanki ayakta donmuş kalmıştı. Olay kısa zamanda halk arasında yayıldı. Bu tarihten sonra da Hüseyin, Hallâc-ı Mansûr diye anıldı.

Hallâc-ı Mansûr daha sonra Basra'dan ayrılarak Bağdat'a Cüneyd-i Bağdadi hazretlerinin yanına geldi, Cüneyd-i Bağdadi ona susmayı ve insanlarla görüşmemeyi emretti. Daha sonra Hicaz'a giderek, bir sene Ravda-i mutahherada kaldı. Zikir ve ibadetle meşgul oldu. Sonra tekrar Bağdat'a geldi. Burada yine Cüneyd-i Bağdadi hazretleri ile görüştü ve bazı sualler sordu. Cüneyd-i Bağdadi suallerine cevap vermedi ve *"Galiba bir ağaç parçasının ucunu kırmızıya boyaman yakındır!"* dedi. Cüneyd-i Bağdadi hazretleri bu sözü ile ilerde onun şehit edileceğine işaret ediyordu. Mansûr, sorduğu meselelerin cevabını alamayınca, izin alarak Tüster'e gitti. Bir sene orada kaldı. Burada büyük kabul ve ilgi gördü. Sonra buradan ayrılarak, beş yıl ortadan kayboldu. Horasan ve Mâverâünnehr gibi beldelerde bulundu ve Ahvaz'a geldi. Burada da nasihatlerde bulunup, Ahvaz halkı içinde büyük kabul ve ikram gördü. Ahvaz'da ilâhî esrardan çok bahsettiğinden, kendisine Hallâc-ı Esrar denildi. Tekrar hacca gitti. Dönüşte Basra'ya geldi.

Oradan tekrar Ahvaz'a gitti. Bir müddet daha burada kaldı. Sonra; *"Halkı Hakk'a dâvet için şirk beldelerine gidiyorum."* diyerek Hindistan'ın yolunu tuttu. Buradan Mâverâünnehr'e geldi. Çin'i Maçin'i dolaştı. Gittiği her yerde halkı Hakk'a dâvet etti. Hint, Çin ve Türk kavimlerinden pek çok kimsenin İslamiyet'le şereflenmesine vesile oldu. Onların İslamiyet'i tanımaları için pek çok eserler telif etti. Dönüşünde dünyanın dört bir yanından ona mektuplar yazılmaktaydı. Hindliler, ona; Ebû Mugis, diye mektup yazarlardı. Çinliler Ebû Muîn, Türkler; Ebû Mihr, Farslılar; Ebû Abdullah Zâhid, Huzistanlılar; Hallâc-ı Esrâr diye hitab ediyorlardı.

Hallâc-ı Mansûr yanına gelenlere yazın kış meyveleri, kışın yaz meyveleri ikram ederdi. Elini havaya uzatınca, avucu, üzerinde *"Kul hüvallahü ehad"* yazılı gümüş paralarla dolardı. Bunlara *"kudret paraları"* ismini verirdi. İnsanlara, evlerinde ne yediklerini, ne yaptıklarını, ne konuştuklarını ve kalplerinden geçenleri Allah'u Teâlâ'nın bildirmesi ile haber verirdi.

"Kul, ubudiyetin, kulluğun bütün şartlarını kendinde toplarsa, Allah'tan başkasına kul olmanın yorgunluğundan kurtularak hürriyete kavuşur, külfetsiz ve sıkıntısız bir şekilde Allah'a kul olmanın ziyneti ile süslenir. Peygamberlerin ve Sıddıkların makamı budur. Bu durumdaki kula ibadet ve taat zor gelse bile, Allah'ı Teâlâ'nın yardımı ile onu zevk ve gönül rahatlığı ile ifa eder. İslâmiyet yönünden bu nevi ibadetlerle süslü bulunduğu halde ibadetlerinde kalbine en küçük bir meşakkat, sıkıntı arız olmaz."

"Kim hürriyeti Murad edinirse ubudiyete, kulluğa sıkı bir şekilde devam etsin. Hakiki hürriyet Allah'tan başkasına kulluk yapmamaktır."

"Aziz ve Celil olan Allah'tan başka bir şeyden korkan veya bir şeyi ümit eden kimsenin yüzüne, Allah'ı Teâlâ bütün kapıları kapatır, ona adi bir korkuyu (Allah korkusunun dışında kalan korkuları) musallat eder. Kendisi de onun arasına yetmiş perde çeker, bu perdelerin en incesi şüphe, vesvese olur."

Bir gün kendisine; *"Sabır nedir?"* diye sorduklarında; "Sabır odur ki; iki elini ayağını keserler, onu köprüünün üzerine asarlar ve hatta bundan daha açabil muameleler yaparlar da bir kere ah etmez." buyurdu. Kendisinin ölümü ve idamı böyle cereyan etmiştir. Nitekim Hallâc-ı Mansûr Allah'ı Teâlâ'nın aşkı ile kendinden geçtiği bir sırada; **"Ene-Hak"** sözünü söyledi. Bu sözünü, zâhir âlimleri dalâlete ve ilhâda hükmedip katline fetva verdiler.

Hallâc-ı Mansûr, Ene Hak sözünü söyleyince tasavvuf ilmine vâkıf olmayan zâhir ulema bu söze şiddetle karşı çıktı. Sözünü Halife Mu'tasım'ın yanına götürerek fesat çıkardılar. O sırada vezir olan Ali bin İsa'yı ona karşı kışkırtarak aleyhine çevirdiler. Halife, Hallaç'ın bir sene zindana atılmasını emretti. Fakat halk yine ona gidip bazı meseleler soruyordu. Daha sonra, insanların onu ziyareti de yasaklandı. İbn-i Ata'nın ve Ebû Abdullah bin Hafif'in yaptıkları ziyaretler müstesna beş ay müddetle kimse onu ziyaret edemedi.

Nakledilir ki; bir gece Mansûr hazretlerini zindanda bulamadılar. İkinci gece ne zindan vardı ne de Mansûr... Üçüncü gece, zindan da Mansûr da yerindeydi. Kendisine bunun hikmeti sual edildiğinde; *"İlk gece Onunlaydım, beni bulamadınız. İkinci gece, O benimleydi, ne beni ne de zindanı görebildiniz. Üçüncü gece, her şey yerli yerindeydi. Ta ki mukaddes dinimizin emrini yerine getiresiniz. Beni idam edesiniz diye."* buyurdu.

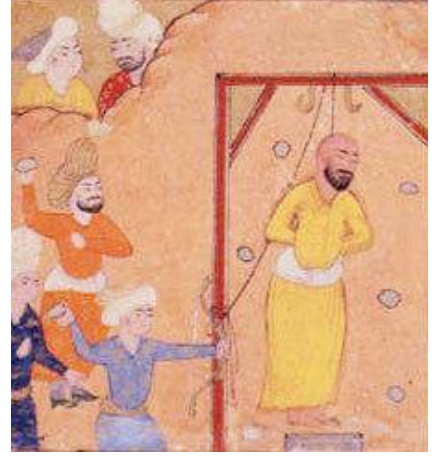
Naklederler ki, Hallâc-ı Mansûr hapisanedeyken üç yüz kişiydiler. Bir gece diğerlerine; *"Ey mahpuslar! Gelin sizi kurtarayım."* dedi. *"Peki, sen kendini niçin kurtarmıyorsun. Gücün olsa kendini kurtarırsın."* dediklerinde; *"Biz himâye ve selâmet içindeyiz. Eğer dilersek bir işaretle bütün kelepçeleri açarız!"* dedi. Sonra parmağıyla işaret edince, bütün kelepçeler yere döküldü. Bunun üzerine; *"İyi ama hapisananenin kapısı kilitli, şimdi biz nereye gidelim?"* dediler. Bunun üzerine bir daha işaret etti. Duvarlarda bir takım gedikler ortaya çıktı. Bu hali gören mahpuslar, hemen Hallaç'ın ayaklarına kapanarak kendileriyle gelmesi için yalvarmaya başladılar. Fakat o reddetti. Neden diye sorduklarında; *"Bizim O'nunla öyle bir sırrımız vardır ve sır sâhibinden başkasına söylenmez."* buyurdu.

Bu haberler halifeye ulaştınca; *"Fitne çıkarmak istiyor, onu katlediniz veya Ene Hak sözünden dönene kadar sopalayınız."* emrini verdi. Bunun üzerine Hallâc-ı Mansûr hazretlerini Bağdat'ta Tâkkapısına götürdüler. Evvelâ yüz kırbaç vurdular. Kendisinden en küçük bir ses çıkmadı. Ölmediğini görünce, ellerini ve ayaklarını kestiler. Hallâc-ı Mansur'un Rahmetullah aleyh elleri ve ayakları kesildiğinde; *"Sakin korkudan sarardığımı zannetmeyin. Kan kaybetmekten sararıyorum."* buyurdu. Darağacına çıkan Mansûr hazretlerine şu sual soruldu; *"Tasavvuf nedir?"* *"Tasavvufun en aşağı derecesi, işte bende gördüğünüz bu haldir."* *"Ya ileri derecesi?"* *"Onu görmeye tahammülünüz olmaz."* dedi.

İdam edilmeden önce halk taş atmaya başladı. Atılan taşlara hiç ses çıkarmıyor, hatta tebessüm ediyordu. Bir dostu, taş yerine gül attı. O zaman Mansûr hazretleri inledi. Sebebi sorulduğunda; *"Taş atanlar beni yakinen tanımayanlardır. Tabî'dir ki halden anlamazlar. Halden anlayanların bir gülü bile beni incitti."* cevabını verdi. Bu arada kendisinden nasihat istemek için gelen hizmetçisine; *"Nefsi, yapması gereken bir şeyle, ibadetle meşgul et! Yoksa o seni yapılmaması gereken bir şeyle, haramlarla meşgul eder."* dedi. Ellerinden, bacaklarından sonra dilini de kesmek istediler. İzin isteyip; *"Allah'ım, bana senin için bu işkenceyi reva görenlere rahmet et! Senin rızan için beni elimden, ayağımdan, gözlerimden, başımdan, canımdan ayıran bu kullarını affet!"* diye yalvardı.

Daha sonra dili ve başı da kesildi, cesedi yakıldı, külleri Dicle'ye atıldı. Atılan küller dökülür dökülmez, nehir hemen kabarmaya başladı. Kabaran Dicle'nin suları Bağdat'ı basmak üzereydi. O zaman bir dostu hırkasını Dicle'ye attı ve Dicle bir müddet sonra eski normal hâlini aldı. Hallâc-ı Mansûr hazretleri bu kimseye, şehit edilmeden önce, *"Benim kollarımı, bacaklarımı, başımı kestikten sonra, cesedimi yakıp, külünü Dicle'ye atacaktlar. Korkarım ki, nehir taşıp Bağdat'ı basacak. O zaman hırkamı nehrin kenarına götürüp, sulara at."* buyurmuştu.

Abdülmelik Evkâf anlatır, *"Bir gün üstadım olan Hallâc-ı Mansur'a; "Ey hocam! Arif kimdir?" diye sordum. Buyurdu ki, "Arif o kimsedir ki, Zilkade ayından altı gün kala, Salı günü, 919 (H.306) senesinde Bağdat'ta eli ayağı kesilerek, gözleri çıkarılarak, baş aşağı astırılıp, gövdesi yakılarak, külünü savururlar. "Onun dediği zamanı gözledim. Meğer o söylediği kendiymiş, o ne söyledi ise aynını yaptılar."*

Naklederler ki, Onu darağacında astıkları vakit iblis yanına geldi ve *"Bir Ene sen dedin, bir Ene de ben. Sen Ene Hak dedin, ben, "Ene Hayrün minhü. Ben ondan hayırlıyım." dedim. Nasıl oluyor da bu yüzden senin üzerine rahmet, benim üzerime lânet yağdırıyor?"* diye sordu. Hallâc-ı Mansûr şu cevabı verdi, *"Sebep şudur. Sen "Ene" dedin, kendini ortaya koydun, ben Ene dedim, kendimi ortadan kovdum. Benliği ortaya getirmenin iyi olmadığını, benliği ortadan kaldırmanın ise gayet iyi olduğunu bilesin, diye bana rahmet, sana lânet etti."*

**İki cihân zindânısa gerek bana bostân ola
Ayruk bana ne gam gussa çün 'inâyet dostdan ola**

**Varam ol dosta kul olam her dem açılam gül olam
Hem söyleyem bülbül olam turagum gülistân ola**

**Ol dost yüzün gördi gözüm erenlere toprak yüzüm
Söz bilene iş bu sözüm gerek şekeristân ola**

**Sensüz iki cihân benüm zindân görünür gözüme
Senün 'Aşkunla bilişen gerek hâssü'l-hâsdan ola**

**Her da'vîden geçen kişi Hak'dan yana uçan kişi
Aşk şarâbın içen kişi geh esrük geh mestân ola**

**Kördür münâfıkun gözi yarın kara koyar yüzi
Halkun bana acı sözi gerek şekeristân ola**

**Her dem yüzüm yire uram Allah'uma şükür kılam
Ben benligüm dosta virem ne da'vî yâ destân ola**

**Aşka döyemedi özüm gensüzün açıldı râzum
Yunus senün iş bu sözün 'âlemlere destân ola**

İmam Zeynel Abidin Efendimiz

İmam Zeynel Abidin Efendimiz on iki İmamlar silsilesinin dördüncüsüdür. Meşhur kavle göre Hicri 38. Yılın Şaban ayının beşinci günü Medine şehrinde doğmuştur. İmam Zeynel Abidin'in değerli babası İmam Hüseyin Efendimizdir. Değerli annesi ise Sasanî padişahlarından Üçüncü Yezdgerd'in kızı Şehribanu'dur. Künyesi Ebu Muhammed, Ebu'l-Hasan'dır. Bazı lakapları ise Zeyn'ul-Abidin, Seyyid'ul-Abidin, Zeki, Emin, Zu's-Sefinat ve Zeynel Abidin'dir.

İmam Zeynel Abidin, hayatının on üç yılını babası İmam Hüseyin'in hizmetinde geçirmiştir. Hicretin 60. yılında Yezit için biat istenildiğinde babası ve akrabalarıyla birlikte Mekke'ye azimet ederek lanet Yezite biat etmekten kaçındılar. Nihayet hükümet memurlarının onları takip etmesi bir taraftan, Kufe halkının onları davet etmesi de bir taraftan o hazretin ailesinin Kufe'ye doğru hareket etmelerine sebep oldu ama Kûfelilerin vefasızlığı ve lanet Yezit ordusunun saldırısı onların hareketini Kerbela topraklarında durdurdu. Muharrem ayının onuncu gününde İmam Hüseyin'in sevenlerini Yezit ordusu katletti.

İmam Zeynel Abidin şiddetli bir şekilde hastalandığından dolayı Aşure günü bu şehadet kervanına katılmadı. Ama o günde babasının, kardeşlerinin, amcalarının ve birlikte olduğu kadınlar hariç bütün dostlarının şehit edildiklerine şahit oldu. İmam Hüseyin efendimiz son demlerinde kendisine zahir batın hilafet verip, Muhammedi irfaniyetle nurladıktan sonra şahadete erişmesiyle imamet ve halkı hidayet etme sorumluluğu onun üzerine yüklenmiş oldu. İmam Zeynel Abidin'in imametinin başlangıcı, onun Kerbelâ'da esir düşmesiyle aynı zamanda idi. Yezit'in İmam Zeynel Abidin Efendimizi katletmemesi de tamamen siyaset icabıdır. O dönemin insanlarına "Bakın benim derdim Ehlibeytle değildir. Benim amacım İslam'ın gereğini yerine getirmek içindir ve bu yaptığım İslam ve Allah adına olması gerekendi. Eğer derdim kendi saltanatımı korumak adına Ehlibeyti yok etmek olsaydı Zeynel Abidin'i de öldürürdüm ama bakın öldürmedim" diyerek halkın önünde kendisini haklı gösterme oyunuydu. İmam Zeynel Abidin Kerbelâ'dan Kufe'ye götürdüklerinde boynuna lâleler vurup ellerini kelepçelemişlerdi. Kufe valisi İbn-i Ziyad (ullahi aleyh) İmam'ı görünce; "Bu kimdir?" diye sordu. Cevabında; "Ali bin Hüseyin'dir" dediler. Bunun üzerine İbn-i Ziyad; "Allah, Ali bin Hüseyin'i öldürmedi mi?" dediğinde İmam şöyle buyurdu:

- Benim, Ali bin Hüseyin isminde kardeşim vardı, onu (Allah değil) halk öldürdü.
- Hayır, Allah onu öldürdü.
- Allah ölümleri vaktinde canları alır.
- Bana cevap vermeye cüret mi ediyorsun? Hadi onu götürün boynunu vurun.

Bu esnada İmam Zeynel Abidin'in halası Zeynep İbn-i Ziyad'ın bu sözünü duyunca şöyle buyurdu: "Ey İbn-i Ziyad! Şüphesiz sen bizden kimseyi baki bırakmadın, eğer onu öldürmeye karar almış isen o halde beni de onunla birlikte öldürmelisin." İmam Zeynel Abidin halası Zeyneb'e; "Halacığım! Sen biraz sabret de ben onunla konuşayım." dedi. Sonra İbn-i Ziyad'a dönerek şöyle buyurdu,

Hakk'ın karşına çıkardığı değişimlere direnmek yerine, teslim ol. Bırak hayat sana rağmen değil seninle beraber aksın. Düzenim bozulur, hayatımın altı üstüne gelir diye endişe etme. Nereden biliyorsun hayatın altının üstünden daha iyi olmayacağını?

Şems-i Tebrizi

"Ey İbn-i Ziyad! Beni ölümle mi tehdit ediyorsun? Ölümün bizim için adet, şahadetin de kerametimiz olduğunu bilmiyor musun?"

Bu sırada İbn-i Ziyad, Ali bin Hüseyin, İmam Zeynel Abidin ve ailesini ulu caminin yanındaki bir eve götürmelerini emretti. Kısa bir süreden sonra Peygamber ailesini, Yezit'in hükümet merkezi olan Şam'a doğru hareket ettirdiler. Esirler kafilesini eli bağlı olarak Yezit'in sarayına götürdüklerinde İmam Zeynel Abidin'in Yezid'e karşı ilk sözü şu oldu:

“Ey Yezit! Seni Allah'a ant veriyorum söyle; eğer dedemiz Resulullah bizi bu halde görmüş olursa sence ne yapar?”

Yezit, İmam'ın bu sözü karşısında bir cevap bulamayınca, esirlerin zincir ve iplerinin çözülmesini emretti. İşte İmam'ın bu sözü, halası Zeynep'in ateşli konuşmasına bir zemin oluşturdu. Yezit kendi sarayında mağlup olmakla karşılaşınca, genel bir toplantıda kendi zafer ve galibiyetini Şamlılara göstermek istedi. İşte bundan dolayı halkın, ulu camide toplanmasını emretti. Sonra caminin hatibine, minberin üzerinde İmam Hüseyin ve babası Hz. Ali Hakk'ında çirkin laflar söylemesini emretti. Cami hatibi de onun dediği gibi yaptı. Onun saçma-sapan sözlerini duyan İmam Zeynel Abidin artık dayanamayıp yüksek bir sesle şöyle buyurdular:

“Ey hatip! Vay senin haline! Sen mahlûku hoşnut etmek için Allah'ın gazabını kazandın. Öyleyse ateşte kendine bir yer hazırla.”

Sonra İmam Zeynel Abidin minbere çıkarak çok etkileyici bir konuşma yaptı. Allah'a hamd, Peygambere ve âl'ine salat ve selamdan sonra şöyle buyurdular:

“... Ey insanlar topluluğu! Kim beni tanıdıysa tanımıştır, kim de tanımadıysa şimdi ben kendimi ona tanıtıyorum;

Ben, Mekke ve Safa'nın oğluyum;

Ben, seçilmiş olan Muhammed'in oğluyum,

Ben, Fatimat'uz-Zehra'nın oğluyum;

Ben, Hadicet'ul-Kubra'nın oğluyum;

Ben, zulümle öldürülenin oğluyum;

Ben, başı boynundan kesilenin oğluyum; ben, susuz olarak can verenin oğluyum; Ben, bedeni Kerbela toprağına serilenin oğluyum; ben, sarığı ve cüppesi çalınanın oğluyum...”

Yezit halkın ayaklanmasından korktuğundan dolayı müezzine ezan okumasını emretti. Müezzine İmam Zeynel Abidin'in sözünü keserek;

Göğsünün içindekini gerçek gönül sanan kimse, Hakk yolunda iki üç adım attı da her şey oldu bitti sandı. Aslında tesbih, seccade, tevbe, sofuluk, günahdan sakınma bunların hepsi yolun başıdır. Hakk yolcusu aldandı da, bunları varacağı yer sandı.

Hız. Mevlana

Erkek dişi sorulmaz, muhabbetin dilinde. Hakk'ın yarattığı her şey, yerli yerinde. Bizim nazarımızda, kadın erkek farkı yok. Noksanlık da, eksiklik de; senin görüşlerinde.

Hacı Bektaş Veli

“Allah-u Ekber, Allah-u Ekber” demeye başladı.

İmam da; **“Allah'tan daha büyük bir şey yoktur”** buyurdu.

Müezzine; **“Eşhed-u en lâ ilâhe illâllah”** dediğinde,

İmam; **“Derim, etim ve kanımla buna tanıklık ederim”**

Müezzine; **“Eşhed-u enne Muhammed'er-Resulullah”** dediğinde

İmam minberin üzerinden Yezid'e hitaben şöyle buyurdu:

“Ey Yezit! Bu Muhammed senin ceddin mi yoksa benim ceddin mi? Eğer; “Benim ceddindir” dersen, apaçık yalan söylemiş olursun. Ama eğer; “Senin ceddindir” demiş olur isen o halde neden babamı öldürdün? Neden onun ailesini ve beni esir aldın?”

İmam sonra şöyle buyurdu:

“Ey millet! Acaba sizin aranızda, babası ve cediti Resulullah olan bir kimse var mıdır?”

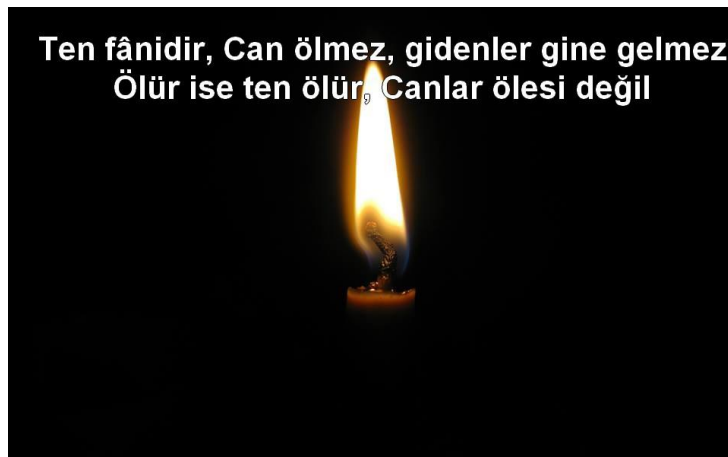

İmam'ın bu sözüyle halkın ağlama sesleri yükseldi. Zeynel Abidin bu etkileyici ve hararetli konuşmasıyla Ehl-i Beyt'in makam ve menziletini halka tanıtmış oldu. İşte böylece Şam halkı, Kerbelâ'da öldürülenlerin yabancı kimseler olmadığını, aksine Yezit'in onun adıyla Müslümanlara hükmettiği kimsenin yani Resulullah'ın ailesi ve evlatları olduğunu anlamış oldu.

Kerbela esirleri, İmam Zeynel Abidin ve Hz. Zeyneb'in hararetli ve halkı etkileyici konuşmaları neticesinde Yezit'in elinden kurtulup asıl vatanları olan Medine'ye doğru hareket ettiler. Ama zulüm ve sitem hükümeti öylece devam etti. İmam Zeynel Abidin ömrünün sonuna dek Yezit'ten sonra, Muaviye bin Yezit, Mervan bin Mervan ve Velid bin Abdulmelik isminde dört şahıs da hilafet ve hükümet makamında oturdular. Bu karanlık ve uzun süre içerisinde Müslümanların camiası zulüm ve cinayetle dolu idi. Medine halkının katliamı, oradaki Müslümanların namuslarına dokunma, Allah'ın evi Ka'be'nin tahrip edilmesi, Kumeyl bin Ziyad, Said bin Cubeyr ve Kanber'in şehit edilme vakıaları o zulüm ve cinayetlerden birer örneklerdir.

İmam Zeynel Abidin Kerbela mirasçısı ve yadigarı idi. Can yakıcı üzüntü ve zahmetleri tahammül etmekle sürekli olarak o şehitlerin anılarını canlı tutmaya çalışıyordu. Uygun fırsatlarda yürek yakan ağlamalarıyla Aşure musibetinin ne kadar büyük olduğunu açıklıyordu. Dua kalıbında da en iyi ahlaki ve terbiyetli programları halka sunuyordu. İmam Zeynel Abidin, her daim için fikirleri ve hareketleri ile örnek bir kişi oldu. Düşmanlarının bile takdirini kazanacak kadar yardımsever, alçakgönüllü, bilgili, cesur bir şahsiyettir Zeynel Abidin.

İmam Zeynel Abidin, her daim fakirlere, ihtiyacı olanlara yardım ediyordu. Fakat bu yardımı alanlar mahçup olmasın, kendisini yanlış anlamasınlar diye geceleri yüzüne nikap sürerek, kim olduğunu söylemeden yapardı. Fakirler bu cömert insanın kim olduğunu hep merak etmişler ama bir türlü öğrenememişlerdi. Ta ki Zeynel Abidin şehit edilene kadar çünkü Zeynel Abidin'in şehadetinden sonra kimse kapılarını çalmadı ve böylece onlar da kendilerine yardım edenin Zeynel Abidin olduğunu öğrenmiş oldular. Dolayısıyla o kutsal İmam, Hak için yapıyordu yaptıklarını, gösteriş için değil.

Bu haliyle de hâlâ insanlığa örnek olmayı sürdürüyor Zeynel Abidin. Her daim kinden, kibirden, kirlilikten kaçınmıştır. Kendilerine söven birisine; "eğer ben dediğin gibiysen, Allah'ın beni yargılamasını dilerim. Ama dediğin gibi değilsem, dilerim Allah seni bağışlasın" demişti. İmam Zeynel Abidin'in oğlu beşinci imam Muhammed Bakır, babası için şunları söylemiştir, "Babam Zeynel Abidin, beş kimse ile arkadaşlık kurmamayı, konuşmamayı bana tavsiye etti. Onlar da şu kimselerdir,

- *Fasık ile arkadaşlık kurma ki, kendisine en çok muhtaç olduğun zaman sana yardım etmeyip yalnız bırakır.*
- *Cimri ile arkadaşlık olma ki, kendisine en çok muhtaç olduğun zaman, sana yardım etmeyip yalnız bırakır.*
- *Yalancı ile dost olma ki, yakını uzak ve uzağı yakın gösterip seni yanıltır.*
- *Ahmakla arkadaş olma ki, sana yardım edeyim derken, zarar verir de farkında bile olmaz. Onun için, 'akılsız dostun olacak yerde, akıllı düşmanın olsun' derler.*
- *Akrabası ile ilgisini kesen kimse ile arkadaş olma ki, bu gibi kişiler Kuran-ı Kerim'in üç yerinde lânete layık görülmüşlerdir. Düşün ki, akrabasına iyilik etmeyen kişi sana nasıl iyilik edebilir?"*

İmam Zeynel Abidin'in şu hikmet dolu sözleri, insanlık yaşadığı müddetçe ve dünya döndükçe haklılığını ve yol göstericiliğini sürdürmeye devam edecek.

- Yol gösterici olmayan insanlar, ahmak ve faydasızdır.
- Zararlı yemeklerden sakınan insanın, sonu ateş olan günahlardan sakınmamasına hayret ederim.
- Durmadan gülüp duran insani, gafillğine veya aklının az olduğuna hükmedebilirsiniz.
- İnsanlara düşmanlık etmekten uzak dur.
- İnsanların meclisi, insanı düzeltmeye doğru götürür.
- Müminin mümin kardeşinin yüzüne sevgi ve muhabbet ile bakması, ibadettir.

Bilinmesi gereken, dördüncü imam Zeynel Abidin'in diğer imamlar gibi Hakk'ı ve hakkaniyeti temsil ettiği. Doğruluğu temsil ettiği için zalimlerce, dünya malına yenilen, kinli, kibirli kimselerin hedefi olmuş, şehit edilmiştir. Dördüncü İmam Zeynel Abidin, yol göstericiliğini ve örnek kişiliği ile günümüze de ışık tutmaya devam ediyor. Nihayet o mazlum İmam, İmam Sadık'ın buyurduğuna göre babası İmam Hüseyin'den 35 yıl sonra hicri 95'de 57 yaşında Muharrem'in on ikisinde vefat etmiştir. Genel nakledilmiş olan birçok güvenilir hadislerden İmam Zeynel Abidin'in zehirle şehit edildiği anlaşılmaktadır. İbn-i Babaveyh ve bir grup diğer kimselere göre Velid bin Abdülmelik o hazreti zehirletmiştir; bazılarının göre ise Hişam bin Abdülmelik onu zehirleterek şehit etmiştir. Şeyh Mufid, İmam Zeynel Abidin'in on beş çocuğu olduğunu söylemiştir. Onların isimleri şöyledir, "Muhammed, Abdullah, Hasan, Hüseyin, Ömer, Hüseyin Esğher, Abdurrahman, Süleyman, Ali, Muhammed Esğher, Hadice, Fatıma, Aliyye, Ümm-ü Gülüstüm."

Onların arasından "Bakır" lakabıyla meşhur olan Muhammed Şiilerin beşinci İmam'ı olmuştur. İmam Zeynel Abidin'in kutsal mezarı ise Baki mezarlığında amcası İmam Hasan'ın kenarında yer almıştır.

Mevla'm Ehlibeyt yolundan ve Onları sevmekten, onlara hizmet etmekten ayırmasın, sevgimizi ve hizmetimizi kabul edesin.

**Kerbelâ çölünde halvet hanede
Şehadet deminde narın içinde
Şehit oluyorlar iman üzere
Miraç ediyorum Resulullah'a**

**Keramet zuhurda İslam uğruna
Canlar veriliyor tevhit yolunda
Başlar sunuluyor aşkla sırayla
Miraç ediyorum Resulullah'a**

**Gönlümde ikrarım gözümde şahım
Hakk'ı anlatıyor canlı Kur'an'ım
Tek başına küfre karşı duranım
Miraç ediyorum Resulullah'a**

**Hizmet etmek oldu düşen payıma
Kerbelâ yüklendi naçiz sırtıma
Nice sırlar gizli akan yaşımda
Miraç ediyorum Resulullah'a**

**Muhammed nesliyim Allah'tır zikrim
Can için bâtıla ikrar vermedim
Şirk bataklığında Hakk'ı söyledim
Miraç ediyorum Resulullah'a**

**Dedem Ali adım Zeynel Abidin
Şehitler şahıdır babam Hüseyin
Nurlandı varlığım Risalet'teyim
Nüzul ediyorum tüm insanlığa**

**İki kaşın arasında çekdi hatt'ı istiva
Alleme'l-esma'yı ta'lim etdi ol hatdan Huda**

**Zat-ı ilme Mustafa esmaya Âdem'dir emin
İkisinden zahir olmuşdur ulum-ı enbiya**

**Zat u esma vü sıfat ef'al u asar cümleten
Her zamanda bir velinin veçhine bunlar ziya**

**Secde eyle Âdem'e ta kim Hakk'a kul olasın
Eden Âdem'den iba' Hakk'dan dahi oldu cüda**

**Kenz-i la-yefnayı bilmez kandedir illa fakir
Bahr-ı bi-payanı bulmaz etmeyen terk-i siva**

**Sureta gördüler Allah diyeni olmuş fakir
Sandılar Allah fakirdir kendilerdir ağniya**

**Ravza-i hadrayı bilmez Hızır'a yoldaş olmayan
Ab-ı hayvanı bu sulmü bilmeyenler sandı ma**

**Bil ki seddeyn iki kaş İskender ortasındadır
Cem'-i cemü'l-cem' ile feth oldu ebvab-ı Huda**

**Kanda bulur Hakk'ı inkâr eyleyen bu Mısri'yi
Zahir olmuşken yüzünde nur-ı zat-ı Kibriya**

MAKALE

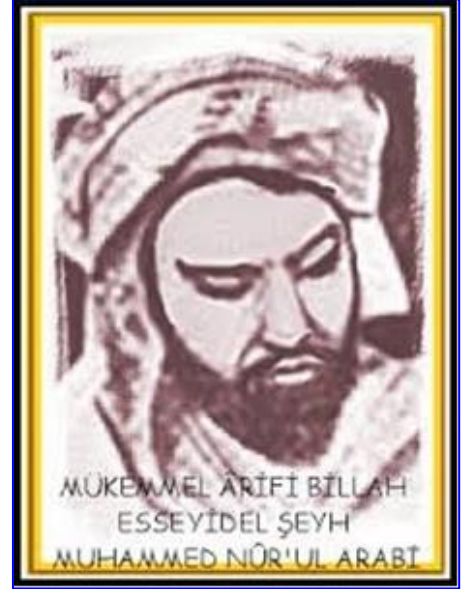
Seyyid Pir Muhammed Nurûl Arabî Hazretleri

RİSALEYİ NOKTA-TÛL-BEYAN *Bismillahirrahmanirrahim*

Sekizinci Bölüm.

Ey Talip! Bunda nitekim beyan ettikse, gerçeğe ermiş büyük veliler lisanından söyledik. Hak Teâlâ Hazretleri buyurur; Fussilet Suresi 53. ayet:

Ayetlerimizi afakta ve enfüste onlara göstereceğiz. O'nun Hak olduğu onlara açıkça belli olsun diye. Rabbinin her şeye şahit olması kâfi değil mi?

Ol afakın delillerini bilmek gerek. Ondandır evvel o delilleri nefiste bulmak gerekir. Çünkü birazını dinlediğin afaktaki bu deliller, nefsinde de vardır. Nefsinde dahi bu delilleri bulasın, hazrete erişip göresin. Ey Talip! (*Senûriyhim. Onlara göstereceğiz*) ayetiyle (*Men arefe nefse hu. Nefsini bilen*) hadisi, işte bütün evliyaların membaı ve sırrı bunlara bağlıdır. Ey Talip! Bundan sonra sana gerekli olan oldur ki; insanın mertebesini bilesin. Bunlar nereden geldiler? Ve nereye giderler? Ve niçin? Niçin kimi akıllı, kimi ahmak, kimi bay, kimi yoksul, kimi adil, kimi zalim, kimi âlim, kimi cahil, kimi sultan ve kimi kuldur? Niçin kiminin ömrü uzun, kiminin ömrü kısadır. Ey Talip! Afakın zahirini diledin. Batının tesirini de öğrensin, âlemi ve Âdem'i nasıl etkilediğini de bilesin.

Dokuzuncu Bölüm.

Ey Talib! Bil ki, eski filozoflar ve âlimler bu âleme Âlem-i Kebir, Büyük Âlem derler. Ve Âdem'e Âlem-i Sagiyr, Küçük Âlem derler. Amma erenler katında Âlem-i Kebir olan büyük âlem insandır. Zira her ağaçtan amaç yemiştir. Bu manada görülecek olan asıl oldu. Amma âlimler sözüyle âleme büyük, Âdem'e küçük diyelim. Bu sana gerekli oldu ki; âlemde her ne var ise, insanda onu bulasın ve amacın ne olduğunu bilesin ve göresin. Şunu bil ki saf olan, noktanın kendisidir. Yani aslolan nokta, insan cisminin noktasıdır. İnsanın ana rahmine düşmesi; cevher-i evvele misaldir ve onun karşılığıdır. Ve ana rahminde bir müddet durur, alak olur. Sonra muzga yani uyuşmuş kan olur. Sonra büyür ve uruk ve asab olur yani kemik-et, damar ve sinir olur. Üç ayda böyle olur. Dört ay olunca, nöbet Güneş'e değer, hayat bahş olur. Ve hiss-ü harekât irade hâsıl olur. Ve şol kan ki ana rahminde cem olur, göbük yolundan oğlana gıda olur. Çün dokuz ay olur, nöbet Müşteri'ye yani Jüpiter'e değer. Oğlan vücuda gelir, Ahsen-i takvim ile...

Eğer bunu anlamadın ise, bundan daha aydınlıklı bir haber vereyim: Ey Talib! Nokta, cevher-i evvel dedik idi. Ana rahminde geçen dört ay, dört mevsimdir. Azası tamamlanınca; baş-karın-el-ayak vs. yedi iklime benzer. Ve dahi içindeki azalar ki; öygen (akciğer), dimağ, böğrek (böbrek), yürek, öd, ciğer, dalak emsali yedi göktür.

Her insan hata eder.
Hata edenlerin en hayırlısı
tövbe edenlerdir.
(Hz. Muhammed S.A.V)

Öygen (Akciğer): Birinci göğüs misaldir. Ay feleğidir. Ol cihetten kamer, âlemin akciğeridir. Ve iki âlemin ortasında vasıta. Bunun özelliği; ilimler, maaş ve sevinçtir. Cebrail'in bir durağı ondadır. Ve âlem halkına ilim erişirmeye sebeptir.

Dimağ yani beyin: İkinci gök misalidir. Felek'i Utarit yani Merkür'dür. Bunun tahsili; yazı yazmaktır ve sürurdur.

Böğrek (Böbrek): Üçüncü gök misalidir. Felek'i Zühre yani Venüs'tür. Şol cihetten ki; Zühre Âlem-i Kebir'in böbreğidir. Ve bunun işi daima neşe ve eğlence ve şehvet ve sürurdur. Cümle halkın ferahına sebeptir.

Yürek: Dördüncü göğün misalidir. Felek'i Şems'tir. Ol cihetten ki; Şems Âlem-i Kebir'in yüreğidir. Bunun tahsili; hayat ve kudret ve sürurdur. Ve İsrail makamıdır. Sebep-i hayat-ı âlemdir.

Öd: Beşinci gök misalidir. Felek'i Merih yani Mars'tır. Ve ol cihetten ki; Merih, Âlem-i Kebir'in ödüdür. Bunun tahsili; kahr, darb, hışım, gadab, katl, tamah, inkâr, kibir ve hasettir. Bu sıfatlar cemi âlem halkına bundan erer. Vay ana ki bu tecellisi fazla ola!

Çiğer: Altıncı gök misalidir. Felek'i Müşteri yani Jüpiter'dir. Müşteri, Âlem-i Kebir'in çiğeridir. Âleme sürur ve rızık bundandır. Mikail makamıdır.

Dalak: Yedinci gök misalidir. Felek'i Zühal yani Satürn'dür. Ol cihetten ki; Zühal Âlem-i Kebir'in dalağıdır. Bunun şughulu kabz-ı ervahtır. Azrail makamıdır. Sebebi kabz-ı ervahtır. Durağı bundandır. Ruhi hayvani, Kürsi misalidir. Felek'i Eflak'tir. Ol cihetten ki; Felek'i Eflak, Âlem-i Kebir'in arşıdır. Ve akıl ki halifedir. Misali Akl-ı evvel'dir. Zira akl-ı evvel, halife-i Hüda'dır.

Çocuğun azası madenlerin örneğidir. Tırnaklar ve kıllar nebata benzer. Ve his ve hareket ve irade ki sende hâsıl olur, misali hayvandır. Pes on sekiz bin âlemde ne var ise, sende dahi vardır. Kur'an-ı Kerim'de Fussilet Suresi'nin 53. ayetinde gelen ayeti kerimesi sabit oldu.

Âyetlerimizi afakta ve enfüste onlara göstereceğiz. O'nun Hak olduğu onlara açıkça belli olsun diye. Rabbinin herşeye şahit olması kâfi değil mi?

HUD
61

Allah'a kulluk edin. Sizin ondan başka hiçbir ilahınız yok.
O sizi yeryüzünden (toprak) yarattı ve sizi
oranın imarında görevli (ve buna donanımlı) kıldı.
Öyle ise ondan bağışlanma dileyin; sonra da ona tövbe edin.
Şüphesiz Rabbim yakındır ve dualara cevap verendir.

Mısri Niyazi Hz İrfan Sofraları

İkinci Sofra

Bismillahirrahmanirrahim.

Kur'an'ı Kerimin Rahman suresi 19-20 ayetinde,

Acı ve tatlı sulu iki denizi birbirine kavuşmak üzere salıvermiştir. Aralarında bir engel vardır; birbirinin sınırını aşamazlar.

denilmektedir. Ayetin anlamı şudur. Tatlı denizi ve acı denizi salıverdi. Bunlar, karşılaşıyorlar, yaklaşıyorlar, yüzeyleri birbirine temas ediyor fakat aralarında birbirine geçmelerine mani bir berzah (açıklık) vardır. Bundan dolayı biri diğerine karışarak onun özelliğini bozamaz. Yani sınırlarını geçemez ve aralarındaki engeli boğmazlar.

Burada iki denizden maksat şeriat ve hakikattir. Allah Teâlâ onları salıvermiştir. Karşı karşıya gelirler, komşu olurlar, yüzeyleri birbirine dokunur. Öyle ki şeriatta bulunan her ilim ve amel hakikatte de bulunur. Hiçbiri o ilim ve amelden ayrılmazlar. Fakat yine de aralarında Allah'ın hikmeti ve kudreti icabı birbirlerine karışmalarına engel bir berzah vardır. Bu engel sebebiyle biri diğerine geçemez.

Bu engel, iki taraf adamlarının vehimleridir. Yani bu iki ilim, aslında tek bir ilimden ibarettir. İki ilim itibar edilir. Bu itibardan dolayı, iki taraf erbabı arasında daimi bir ihtilaf vardır. Bunun zahirde misali dağdır.

Dağ, dağ olması dolayısıyla tektir. Çıkışı ve inişi dolayısıyla ikidir. Çıkışı şeriatı misal, inişi hakikate misaldir. Dağda yürümek, çıkan için zordur; inen için kolaydır. Ama dağın zirvesinde olan kimse çıkış ve iniş zahmetinden kurtulmuştur.

Bu engelden dolayı iki taraf ehlinden gizli kalan bir hikmet gereğince biri, diğerinin hükmünü kaldırmaz. Zira bu engel, iki cihanın imarı için konulmuştur. Bunun içindir ki tamamen birbirine geçip karışmazlar Şeriat ehli, hakikat ehlinin ilmini bilmediklerinden ve onları şeriatı aykırı sandıklarından dolayı hakikat ehline karşı koyarlar.

Tam kemale ermiş muhakkikler müstesna, hakikat ehli de şeriatı hakikate aykırı görerek onu terk etmekte bir sakınca görmedikleri için şeriat ehline karşı koyarlar. Fakat dağın zirvesine ulaşan en yüksek kulelerde oturan arifler, A'RAF ehlidirler. Bu iki ilmin, bir tek ilim olduğunu, iki taraf erbabının gözlerindeki illet örtüsünden dolayı iki ilim gibi göründüğünü bilirler ve iki taraf ehlinin de haklarını verirler.

İki tarafın benzerliklerini açıklayarak, müşküllerini çözerek bu iki ilim erbabının arasını mümkün merteye düzeltmeğe çalışırlar. Her asırda bunların aralarını bulan kimseler mevcuttur. Eğer aralarını bulan kimseler olmasaydı, aralarında savaş olur, düzen bozulurdu. Bundan dolayıdır ki

“Ahlak güzelliklerinin en iyisi, iki kişi arasını ıslah etmektir.”

denilmiştir. Bu iki ilim, sulh ile karışacak, birleşecek gibi olur lakin aralarındaki berzah ile ayrılırlar ve böylece daimi olarak halleri birbirine tecavüz etmez. Ta ki birinin hükmü diğerini yenerek iki cihanın dengesi bozulmasın.

**Yanıp yakıldım ateş-i aşka
Kül olup savruldu harman-ı aşka**

**Aşıka cennet aşkıdır anın
Meftun olmuş yürür gülzar-ı aşka**

**Zahidin zühtü cennettir ona
Onun için varamaz meydan-ı aşka**

**Hakk'a varılmaz ucub kibrile
Yandır onları suzan-ı aşka**

**Mağrur olma sen arifim diye
Sohbetten kaçma gel irfan-ı aşka**

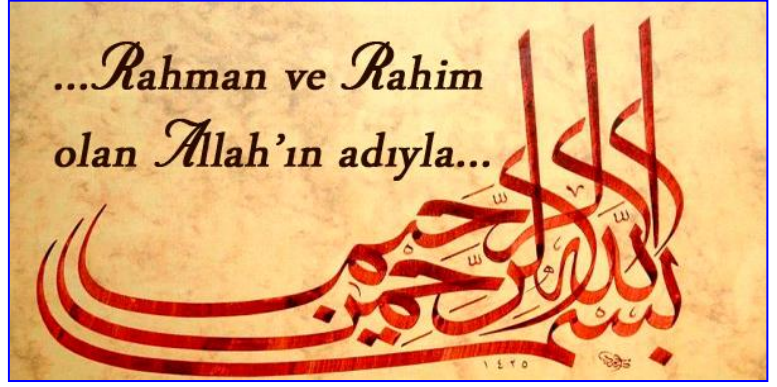
**Kır sen taptığın nefsin putların
Kalbi selim ol gel berdar-ı aşka**

**Kalayla Fehmi ahlak kabını
Onu mesken eyle sultan-ı aşka**

KUR'ANI KERİMİN KENDİSİNİ ANLATIŞI

Hak...

Kitap Ehlerinden çoğu, kendilerine Hak apaçık belli olduktan sonra, nefislerinin kıskançlığından dolayı, sizi imanınızdan döndürmek arzusunu duyduklar. Fakat Allah'ın emri gelinceye kadar onları bırakın ve ilişmeyin. Hiç şüphesiz Allah, her şeye güç yetirendir. (2/109) Allah'ın kullarından, dilediğine kendi fazlından indirmesini kıskanarak ve Hakk'a başkaldırarak Allah'ın indirdiklerini tanımamakla, nefislerini ne kötü şeye karşılık sattılar. (2/90) Kendilerine apaçık belgeler geldiği ve elçinin Hak olduğuna şahit oldukları halde, imanlarından sonra küfre sapan bir kavmi Allah nasıl hidayete erdirir? Allah, zulmeden bir kavmi hidayete erdirmez. (3/86)

Kendilerine Hak gelince, onu yalanladılar; fakat alaya aldıklarının haberleri onlara gelecektir. (6/5) Ey Kitap Ehli, neden Hakk'ı bâtil ile örtüyor ve bildiğiniz halde Hakk'ı gizliyorsunuz? (3/71) Hakk'ı bâtil ile örtmeyin ve Hakk'ı gizlemeyin. (2/42) O, gökleri ve yeri Hak olarak yaratandır. O'nun "ol" dediği gün olur, O'nun sözü Haktır. Sura üfürüldüğü gün, mülk O'nundur. O, gizliyi ve müşahede edilebileni bilendir. O, hüküm ve hikmet sahibi, haberdar olandır. (6/73)

Bunlar sana Hak olarak okumakta olduğumuz Allah'ın ayetleridir. Allah, âlemlere zulüm isteyen değildir. (3/108) Müşrikler istemese de O, dini bütün dinlere üstün kılmak için elçisini hidayetle ve Hak dinle gönderen O'dur. (9/33) İşte bu, sizin gerçek Rabbiniz olan Allah'tır. Öyleyse Hak'tan sonra sapıklıktan başka ne var? Peki, nasıl hala çevriliyorsunuz? (10/32)

Güneşi bir aydınlık, ayı bir nur kılan ve yılların sayısını ve hesabı bilmeniz için ona duraklar tespit eden O'dur. Allah, bunları ancak Hak ile yaratmıştır. (10/5) Onların çoğunluğu zandan başkasına uymaz. Gerçekten zan ise, Hak'tan hiç bir şeyi sağlayamaz. Şüphesiz Allah, onların işlemekte olduklarını bilendir. (10/36) Yoksa O'ndan başka ilahlar mı edindiler? (21/24) Allah Hakkında yalan uydurup iftira edenlerden veya kendisine Hak geldiği zaman onu yalan sayandan daha zalim kimdir? İnkâr edenlere cehennem içinde bir konaklama yeri mi yok? (29/68)

Onlara katımızdan Hak geldiği zaman, dediler ki: Bu, kuşkusuz apaçık bir büyüdür. (10/76) Kendi nefisleri konusunda düşünmüyorlar mı? Allah, gökleri, yeri ve bu ikisi arasında olanları ancak Hak ile ve belirlenmiş bir süre olarak yaratmıştır. Gerçekten, insanlardan çoğu Rablerine kavuşmayı inkâr ediyorlar. (30/8) Yoksa onlar, bunu uydurdu mu diyorlar? Hayır; O, Rabbinden olan bir Haktır; senden önce kendilerine bir uyarıcı gelmemiş bir kavmi uyarman için. Umulur ki hidayet bulurlar. (32/3)

İşte böyle; hiç şüphesiz, inkâr edenler bâtil olana uymuşlar ve hiç şüphesiz, iman edenler Rablerinden

olan Hakk'a uymuşlardır. İşte Allah, insanlara kendi örneklerini böyle vererek gösteriyor. (47/3) İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir; sana bunları Hak olmak üzere okuyoruz. Öyleyse onlar, Allah'tan ve O'nun ayetlerinden sonra hangi söze iman edecekler? (45/6) Biz ayetlerimizi hem afakta, hem kendi nefislerinde onlara göstereceğiz; öyle ki, şüphesiz onun Hak olduğu kendilerine açıkça belli olsun. Her şeyin üzerinde Rabbinin şahit olması yetmez mi? (41/53)

Şüphesiz biz seni bir müjdecî ve bir uyarıcı olarak, Hak ile gönderdik. (2/119) Biz, senin yüzünü çok defa göğe doğru çevirip durduğunu görüyoruz. Şimdi elbette seni hoşnut olacağın kibleye çevireceğiz. Artık yüzünü Mescid-i Haram yönüne çevir. Her nerede bulunursanız, yüzünüzü onun yönüne çevirin. Şüphesiz, kendilerine kitap verilenler, tartışmasız bunun Rablerinden bir Hak olduğunu elbette bilirler. Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir. (2/144)

Gerçek Hak Rabbindedir. Şu halde sakın kuşkuya kapılanlardan olma. (2/147) Her nereden çıkarsan, yüzünü Mescid-i Haram yönüne çevir. Şüphesiz bu, Rabbinden olan bir Hak'tır. Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir. (2/149)

Biz onların göğüslerinde kinden ne varsa çekip almışız. Altlarından ırmaklar akar. Derler ki: Bizi buna ulaştıran Allah'a hamt olsun. Eğer Allah bize hidayet vermeseydi biz doğruya ermeyecektik. Ant olsun, Rabbimizin elçileri Hak ile geldiler. Onlara: İşte bu, yaptıklarınıza karşılık olarak mirasçı kıldığınız cennettir diye seslenecek. (7/43) Elçiye indirileni dinlediklerinde Hakk'ı tanıdıklarından dolayı gözlerinin yaşlarla dolup taşığını görürsün. Derler ki: Rabbimiz inandık; öyleyse bizi şahitlerle birlikte yaz. (5/83) Hem Rabbimizin bizi Salih'ler topluluğuna katmasını umarken ne diye Allah'a ve bize Haktan gelene inanmayalım? (5/84) Yarattıklarımızdan, Hakk'a yöneltip ileten ve onunla adaleti kılan bir ümmet vardır. (7/181)

Haberin olsun, göktekilerin ve yerdekilerin tümü gerçekten Allah'ındır. Haberin olsun; şüphesiz Allah'ın vadi Hak'tır; ancak onların çoğu bilmezler. (10/55) Peki, sana Rabbinden indirilenin gerçekten Hak olduğunu bilen kişi, o görmeyen gibi midir? Ancak temiz akıl sahipleri öğüt alıp, düşünebilirler. (13/19) Ve de ki: Hak Rabbinizdendir; artık dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin. (18/29)

İşte böyle; çünkü Allah, Hakk'ın ta kendisidir. O'nun dışında, onların taptıkları ise, şüphesiz bâtılın ta kendisidir. Gerçekten Allah, yücedir, büyüktür. (22/62)

Biz, gökleri, yeri ve her ikisinin arasındakilerini Hakk'ın dışında yaratmadık. Hiç şüphesiz o saat de yaklaşarak gelmektedir; öyleyse güzel davranışlarla davran. (15/85) İşte burada velayet, Hak olan Allah'a aittir. O, sevap bakımından hayırlı, sonuç bakımından hayırlıdır. (18/44) Hak melik olan Allah pek yücedir, Ondan başka ilah yoktur; Kerim olan Arş'ın Rabbidir. (23/116) Gökleri ve yeri hak olmak üzere yarattı ve size düzenli bir suret verdi; suretlerinizi de güzel yaptı. Dönüş O'nadır. (64/3)

Biz onu Hak olarak indirdik ve o Hak ile indi; seni de yalnızca bir müjde verici ve uyarıcı olarak gönderdik. (17/105) De ki: Hak geldi, bâtıl yok oldu. Hiç şüphesiz bâtıl yok olucudur. (17/81) Biz Hakk'ı bâtılın üstüne fırlatırız, o da onun beynini darmadağın eder. Bir de bakarsın ki, o, yok olup gitmiştir. (21/18)

Biz, onlara Hakk'ı getirdik, ancak onlar gerçekten yalancılardır. (23/90) Ant olsun, size Hakk'ı getirdik, fakat sizin birçoğunuz Hakk'ı çirkin görüp-tiksinenlerdiniz. (43/78)

Ey insanlar, şüphesiz size Rabbinizden Hak gelmiştir. Kim hidayet bulursa, o ancak kendi nefsi için hidayet bulmuştur. Kim saparsa, o da, kendi aleyhine sapmıştır. Ben sizin üzerinizde bir vekil değilim. (10/108)

Sen, artık Allah'a tevekkül et; çünkü sen apaçık olan Hak üzerindesin. (27/79)

**Hak kadehinde sundu
Aşk meyini dildarım
Kalpler neşeyle doldu
İçiriyor cananım**

**Cennetten inip gelir
Akar gönle muhabbet
Ol Şahın cemalidir
Secdemde Kiblegahım**

**Gönül sana mekândır
Arınınca gayrıdan
Varlık varidatındır
Maşuk kokar gülzarım**

**Garip Halil deminde
Şahit olur kendinde
Hakk'ın zahirliğine
Zuhur eder sultanım**

ALINTI BÖLÜMÜ

Aşkın meyi birikmiş gamzelerine her gülüşünde. Gülen yüzünü görmeye geldim. Kapalı gözlerim senden gerisine, sunduğun kadarını içmeye geldim. İçip kana kana her yudumda sarhoş olup kendimden geçmeye geldim.

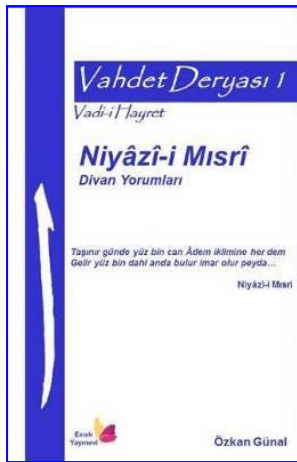
Maneviyatın
Oluşabilmesi için,
Maddeden fedakârlık
Yapmak gerekir.
Aksi halde
Hayalden öteye
Gidilmez.

Dışın içe hâyalâtı için dışa zuhurâtı

Birinden ol birine tuhfeler her bâr olur peydâ

(Dışın içe yansıması, için dıştan görünmesi, birinden o birine daim armağandır oluşum.)

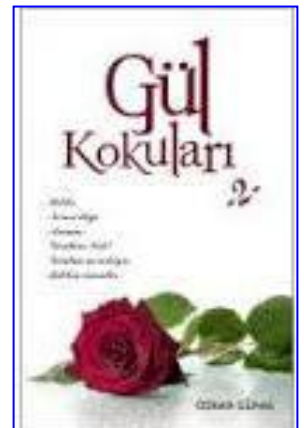
Âdem mazharı olan Mürşid-i kâmilin görünen beşer yönü, zatının sıfat olarak zuhuru ile fiil olarak zâhir olması, halkiyete çıkmasıdır. Zatının bütün güzellikleri ve olgunluğu halkiyetinde, yaşantısında mevcuttur ve zatı, malikiyetiyle âdem haliyle bilinir, zevk edilir. Salık, Mürşid-i kâmilin hâline bürünme yolculuğuna, önce inandığı gibi yaşamaya başlamakla ve devamında en güzel numune-i misal olan Âdem de gördüklerini yaşantısında uygulamaya koymakla başlar. İşte bu hâl, bizim aslımız olan, içimizdeki asıl olan, “Ben” dediğimizdir. Bu asıl olan ben, nefsimiz tarafından, masivaya sevgi duyarak, masivaya talep ederek örtülmekte, hapsedilmekteydi. Bu asıl olan ben, ruhtur ve ruh özgürlüğüne kavuşmalıdır.

Ruh, Allah’ı ister ve ilah olarak Allah’ı görür, ruhuyla olan Allah’a iman eder, Allah’ı zikreder. Nefs-i emmare ise ilah olarak kendisini görür, kendisini yüceltir, nefs-i emmaresinde olan nefs-i emmaresine ibadet eder, zikreder, hizmet eder. Bu hal üzere olan, henüz insanlığına ulaşamamış canlı mahlûklukda kalmış olan kişinin kendi kıyameti kopmalıdır. Ayette,

Mezarların içi dışına çevrildiği zaman

denilmektedir. Mezar, kişinin kendi bedeni olup dış yüzü, nefis; iç yüzü, ruhtur. Ruh, aslı itibarıyla beden ülkesinin sultanıdır. Kıyamet bahsinde de geçen, dünyanın içinin dışına çıkması bahsi, nefsin ilahlık iddiasından geçip ölümü tatması, nefsin acziyetini görüp ruha secde etmesi olarak yorumlanır.

Lambanın ışığını
Elektrikten değil de
Lambadan bilenler,
Elektriği
Tanımayanlardır.
Bu ise eş koşmaktır.

Canda cananımsın sevgili yârim
Meydandaki aşkımda şahım
Edep huzurundur ayna varlığım
Bilinmek istedin bilmek muradım

Afakın bu beden faili sensin
Cümle görülenler kendini zikrin
Beli ya Rab deme gayretindeyim
Bilinmek istedin bilmek muradım

Eda hizmet eri kabul edersen
Secde eylediğim **Halil** elbisen
Arif olmak sana kendi nefsimden
Bilinmek istedin bilmek muradım

Fail kimdir, mevsuf kimdir, mevcut kimdir ancak Allah'tır zevkine, şuuruna, idrakine varmış aradan ikilik kalkmış ve tevhit tahakkuk etmiş olur. Bu, **Lailaheillallah** gerçeğine ermektir. Rabbim cümlemize nasip eyleye. Lailaheillallah tevhidi yani, birliği beyan eden Kelamullah olup bu kelamın manası,

La efalim yok, ila sıfatım yok, he vücudum dahi yok imiş Hakikatta var olan ancak Allah imiş.

İdrak ve şuuruna ermektir. Bu idrak ve şuura eren, Evliyaullah sırrına mazhar olur. Yani, ehlullah makamı olan Allah'a ehillik makamına erer, zan ve vehmindeki Allah'tan kurtulur, mutlak olan Allah gerçeğine erer. **Burası makamı Cem'dir.** Makamı cemin bir adı da, ulûhiyet makamı denilmesindeki sebep ise, her şeyin hüviyeti kendisi olduğu içindir, o kadar ki, salikin dahi hüviyeti kendisi olmuştur. Burada Kurbu ferayiz makamı olan makamı vahdet sırrına erip, cümle oluşumda, cümle tecellide, Hakk'ı zahir, halkı batın bilir. Ne kendi halkiyetini, ne bu âlemin halkiyetini görebilir, her yerde Hakk'ı zahir ve mütecelli görür.

BESMELEDE GİZLİ SIRRIM

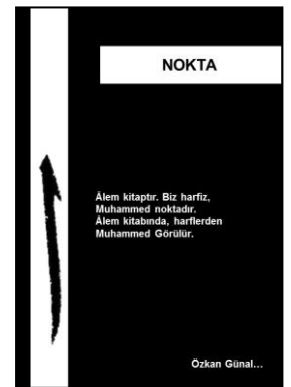
Noktanın besmelede sır oluşu, az önce anlatmaya çalıştığımız cümle varlığın aslı itibariyle Hakk'ın zahiri oluşudur çünkü besmele, yaratılma sırrıdır. Besmelede üç esma geçer bunlar **Allah. Rahman. Rahim.**

Allah esması, Zatın tecellisidir. Rahman esması, Sıfat tecellisidir. Rahim esması, Fiil tecellisidir.

Yaratılma denilen, Zat'ında batın iken, sıfatların tecellisi ile fiillerin tecellisidir. Zat zuhura çıkınca sıfat ismini alır, sıfat tecelliye gelince yani, zahir olunca fiil ismini alır. Bu sebepten cümle fiiller sıfata, sıfat zata tabi olduğundan, zata götürür yani, fiil zatın zahir oluşudur aslında.

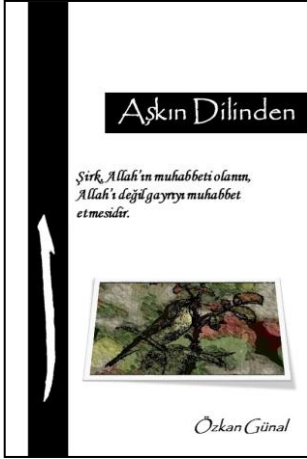

Ey sevgili canan!
Seni sevmem
Senin kendini sevmen
Senden gayrı değil
Seven sevilen,
Sevdirdiklerin

de.

Susmalarımız sarmaş dolaş, bakışmalarımızın eşliğinde. Hayallerimiz dans ediyor Aşk'la. Soluklarımız el ele sarıyor bedenimizi, dokunmadan geçiyoruz kendimizden, dokunmadan damlalar akıyor yüzümüzden. Sırlısıklamız.

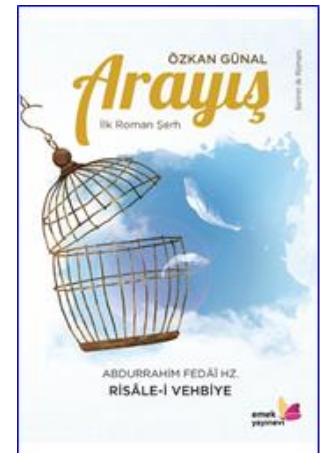
- ☞ İkilik, Hakk'a bakıp dururken kendini görmektir.
- ☞ Miraç, uruçlunun iftarıdır.
- ☞ Anlatılanı görmek için anlatanın gözleriyle bakmak gerekir.

Talip, okuduğu bölümde Mürşid-i Kamil'in kim olduğu ve illaki tabi olunmadan iman ehli olunmayacağını gördü. Kendisi de biliyordu Mürşid-i Kamil olmadan olmayacağını, Mürşid-i Kamil'in kendisi gibi beşeriyet taşıdığını, onun kendisiyle arasındaki farkın insanla mahlûk arasındaki fark olduğunu. Lakin varlıktan geçmek demekti tabi olmak ve kararsızlığı bunca yıl oluşturduğu varlığa tövbe etmesi gerektiği. Kendisine denilse ki,

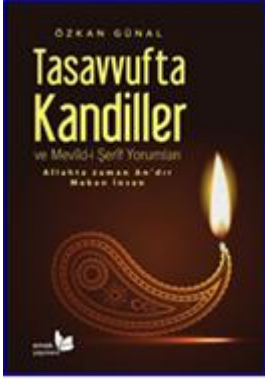
“Senin değişmene gerek yok. Bildiğin gibi, canının istediği gibi yaşayabilir, her yaptığınla ilahlaştırdığın nefsinle, nefsinin isteklerini yapabilirsin. Canın ne zaman isterse gelip aramıza katılabilirsin. Sen varlığını cilalamaya devam et, nefesine secde etmeye devam et, kendine eziyet etmeye devam et, yanıma geldikçe de ben sana muhabbet ederim. Senin nefsinden olanlara göz yumarım, seni olduğun gibi kabul ederim.”

O zaman mesele kalmayacak ama Mürşid-i Kamil'e teslimiyet her şeyini teslim etmekle mümkündür ancak. Bu gerçeği bildiğinden dolayıydı yaşadığı sancılar. Bu hal ancak bilgi talebinde olanın, bilgiyi okumakla öğrenmesiyle olurdu. Amaç bilgi tahsil etmenin ötesinde insan olmaksızın Mürşid-i Kamil'e teslimiyet şarttı. Meydanda olmak demenin, Mürşid-i Kamil'in yapılmasını istediği her şeyin, meydana bulunmaya devam etmekle kendi talebi olduğunu biliyordu. Aradığı ne yapması gerektiğinin anlatılması değil, bildiği yapılması gerekeni, yapacak cesaretin oluşmasıydı. Babası bir gün şöyle demişti âşıklarına.

Hem imanımsın benim, hem imtihanım. Hem aşkımsın benim, hem de yakanım. Bana benden daha yakınsın, hem çok uzaksın. Hem âyansın açık seçik, aşıkâr, hem gizli olan... Dilimde ikrarım, gönlümde sultanım. Ben varsam sen bâtın, sen varsan ben Fakir olanım. Bizde seyrine doyamadım.

Hak Teâlâ çün yarattı Âdemi Kıldı Âdemle müzeyyen âlemi

Hak Teâlâ sıfat tecellisi olarak kendisini bilme yönüyle Hz Muhammedi yarattıktan sonra sıfatın tecellisi Hz Âdem'i yaratmıştır. Hz Âdem yaratıldığında bu yaratılış, sıfatın tecelligahı oldu. Âdem'in yaratılışı yani sıfatın tecelli etmeye başlaması âlemin var oluş esasına ermesi olmuştur. Âlem, kendisinden kendisini yaratan bilinsin diye yaratıcının bilinecek özellikleriyle zuhur edişidir. Bu sebeple âlem denilen Hz Muhammedin bedenlenişinde aldığı isimdir, Âdem, bu isimle kendisinden sıfat olan Hz Muhammedi ve Cenabı Allah'ı bilip yine kendisinde şahit olmaktadır.

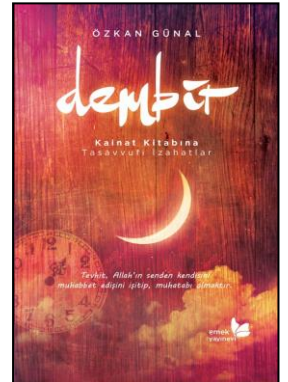
Âdeme kıldı feriştehler sücut Hem ona çok kıldı ol lütf issi cüd

Âdem Rabbisinin kendisini bilme yönü olarak sıfatının tecellisi olduğundan melek olan varlığın zahirliği kendisine secde etmiştir yani varlık, yaşamsallığında tevhit üzerine bulunmaya başlamıştır. Allah, Âdem esması aldığından Âdem Allah'ın, bilme, görme, işitme, zikretme, sevmeye ve iş yapabilmesiyle her iş bir yaratma olduğundan yaratma özelliğiyle donatılmıştır. Bu özellikler Âdem'in hizmetine verilmiştir ve Âdem ile tecelli etmektedirler. Allah bu özelliği "Ahsen" ismiyle belirtmektedir. Allah'ın kendisini bilmesiyle, bilmekliğe çıkışıdır.

• **Melami, İlah'ı nefisinden görendir, nefisini ilah gören değil.**

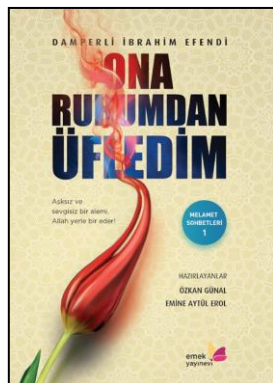
İlah kelimesi, kelimeyi şهادette "Lailaheillallah" beyanında kendisini göstermektedir. Lailaheillallah derken, Allah'tan başka ilah olmadığı vurgulanmaktadır. İlah insanın çeşitli materyallerden yapmış olduğu heykeller ile sınırlı değildir. İlah, o heykellerin de temsil ettiği olgudur. Bu olgu diriliğin, ilmin, iradenin, kudretin, görme işitme ve kelamın sahibi anlamına gelmektedir.

Yani, 'Lailaheillallah' derken şunu demiş oluyoruz. Allahtan gayri diri olan, bilen, irade eden, kudret sahibi olan, gören, işiten ve konuşan yoktur. Varlığın esası olan bu sıfatlar, Allah'a mahsustur. Bu sıfatları ve bu sıfatların tecelliye gelişi olan fülü her nerede hangi yüzüyle görüyor olursak olalım, Allah'ın tecelliye gelişini görmüş oluruz.

Buradan anlıyoruz ki ilah kelimesi, tecellide olan anlamına gelmektedir. Tecelli, görülür hali olduğundan, görülür haline de varlık ismini verdiğimizden dolayı, Allah'tan başka varlık yoktur diyoruz.

Gönül Satılmaz

*"Kur'an'da Allah,
Ben size şah damarınızdan daha yakınım
Diyorsa, kul kendi varlığında
O'nun mevcudiyetini arayıp bulacak."*

Kişinin anlayışlarını değiştirip yeni anlayışlar edinmesi ve bu yeni verilenlerle amel edip hayatına adapte etmesi kolay değildir. Eğer bardak doluyorsa yeni koyulanlar üstte kalır. En ufak bir sallantıda yeni koyulanlar dökülür, kendi koydukları yani bardakta eskiden bulunanlar çıkar meydana. Neden? Çünkü o bardağı boşaltmadı. Kendi anlayışının üstüne bir anlayış koyamadı.

BİTİM

Değerli okuyucu,

Emek Yayınevi, Dembir dergisinin 2016 yılı onuncu, toplam yirmi ikinci sayısını okuduğunuz için emeği geçenler olarak hepimize çok teşekkür ederiz. Umarız okuduklarınızın **Hakk**'a olan bakışınıza katkısı olmuştur.

Hak, Allah'ın ispata çıktığı yerde aldığı isim ve ispata çıkışı da yarattığıyla yaratılmışlığa çıkıp bilinip, şahit olunup, muhabbet edilirliliği olduğundan yaratılmışlık Hakk'ın zahirliliğidir. Bu sebeple, bizler âlemde ne görüyorsak Hak'la, ne işitiyorsak Hak'la muhabbetimiz aslında. Olması mümkün olmayan ikilik zannı, Hakk'a bakarken sureti görüp Hakk'ı görmeyişimizden doğmaktadır. Halkiyet olan bizler, varlığımızın aslı olan Hak'tan gafil oluşumuzla tevhitte gafil olmuş oluyoruz. Hakk'ın varidatını yani görünürlüğünü sahiplenip "Ben" demekten yani kendimizde kendimizi görmekten geçmedikçe Hak'la muhabbet gerçekleşmeyecektir. Hakk'ın kulu olmak, Hak'la muhabbetle gerçekleşir ki bu muhabbet, varlıkta Hakk'ın kendisini muhabbet etme şekli olan tecellilerinde Hakk'a şahit olmayla mümkündür. Hak, varlığın var olmasıyla kendisini ispat etmekte, bilinir kılmaktadır. Varlığı Hak'la tevhit edildiği şهادette Hakk'ı varlıktan ayrı zannedip ötekileştirmek, zannımızla gerçeği örtmektir.

Bu sayımızı, Emek Yayınevinden yakında yayınlanacak olan, Özkan Günal'ın kaleme aldığı, düzenlemesini Emine Aytül Erol'un yaptığı, **Akbaş** isimli eserle noktalıyoruz.

Akbaş

Akbaş, bu duygular içinde uçarken havanın kararmaya başlamasıyla geceyi geçirmek için üzerinden uçtuğu ormana inmeye karar verdi. Aşağıya kadar gelip bir ağacın tepesine konduğunda etrafına bakınmaya başladı.

Hem yorgun hem de acıkmıştı. İleride ağaçların arasında bir kıpırtı dikkatini çekti. Ufak bir kuş uçmaya çalışıyor ama bir türlü uçamıyordu. Bu sebeple onun, yorulmadan yakalayabileceği kolay bir av olacağına karar verip kuşa doğru uçtu, yakalayıp avlamak düşüncesiyle. Tam pençeleriyle kuşu yakalamıştı ki ilerlemeye devam edişiyile daha önce hiç görmediği siyah renkli, bir sürü ince şeyden oluşan bir şeye çarpmasıyla bilmediği o şeyin kendisini yere fırlatıp üzerine kapanması bir oldu. Her şey o kadar hızlı gelişti ki ne olduğunu anlayamadı. Şimdi toprakla o şey arasında kalmıştı ve ne kanat çırpabiliyor, ne de havalanabiliyordu. Ne yaparsa yapсын bir türlü içine düştüğü halden çıkamıyordu. Neydi bu şey, nasıl kurtaracaktı kendisini? Hayatı boyunca onca şey yaşamış, onca şey öğrenmişti ama daha önce asla bu duruma düşmemişti. Saatlerce çırpındı ama sonuç hep aynıydı.

Gece bastırılmış, karanlık kaplamıştı her tarafı ve çok yorulmuştu. Çaresiz içinde bulunduğu durumu kabullenip sakinleşti. Beklerken uyuyakalmıştı. Güneşin ışıkları ortamı aydınlatıp yüzüne vururken açtı gözlerini. Çırpınan kuşu gördüğü ağaçların arasındaydı, zemin üzerinde ve kendi üzerinde de bilinmeyen ama kendisinin kurtulmasına bir türlü izin vermeyen o garip şey. Daha önce hiç görmediği ve duymadığı iki ayağının üzerinde yürüyen çok farklı bir canlının kendisine doğru geldiğini gördü.

Gönlümüz, gönüller sultanı, Melami Mürşid-i Kâmil'i, Damperli İbrahim, Halil İbrahim Baki Hz. ile beraberdir. Üzerimizdeki nurunun bizi aydınlatması, gönlümüzdeki yanan kandil oluşu, daimi olsun.

Allah Allah

